

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Právní úprava, analýza hospodaření a financování pobočného spolku

Legislative Regulation, Economy and Funding Analysis of Subsidiary Society

Student: Markéta Urbanová

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Alžběta Urbancová, Ph.D.

Ostrava 2016

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví

Zadání bakalářské práce

Student: **Markéta Urbanová**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **6202R049 Účetnictví a daně**
Téma: **Právní úprava, analýza hospodaření a financování pobočného spolku**
Legislative Regulation, Economy and Funding Analysis
of Subsidiary Society
Jazyk vypracování: **čeština**

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Právní úprava, změny v účetnictví a zdaňování občanských sdružení a spolků
3. Charakteristika pobočného spolku Český zahrádkářský svaz Karviná
4. Analýza financování a hospodaření pobočného spolku
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

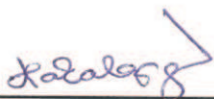
DOBROZEMSKÝ, Václav a Jan STEJSKAL. *Nevýdělečné organizace v teorii*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 400 s. ISBN 978-80-7478-799-7.
MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace – vznik, účetnictví, daně*. 12. vyd. Olomouc: ANAG, 2013. 264 s. ISBN 978-80-7263-825-3.
RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza*. 5. vyd. Praha: Grada Publishing, 2015. 160 s. ISBN 978-80-247-5534-2.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Alžběta Urbancová, Ph.D.**

Datum zadání: 20.11.2015

Datum odevzdání: 06.05.2016

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlašuji, že jsem celou práci včetně příloh vypracovala samostatně.

V Ostravě dne 6.5.2016

Markéta Urbanová

podpis studenta

Obsah

1	Úvod.....	5
2	Právní úprava, změny v účetnictví a zdaňování občanských sdružení a spolků	7
2.1	Občanská sdružení	10
2.1.1	Vznik občanských sdružení	11
2.1.2	Stanovy	12
2.1.3	Právní úprava občanských sdružení	13
2.1.4	Účetnictví občanských sdružení	14
2.1.5	Daňové aspekty občanských sdružení	16
2.1.6	Zánik občanských sdružení	18
2.2	Spolky	19
2.2.1	Vznik spolku	20
2.2.2	Právní úprava spolku	20
2.2.3	Účetnictví spolku	21
2.2.3.1	Jednoduché účetnictví.....	22
2.2.4	Způsoby zveřejňování účetní závěrky spolků a občanských sdružení.....	24
2.2.5	Daňové aspekty spolku.....	25
2.2.5.1	Daň z příjmů.....	25
2.2.5.2	Klíčování nákladů.....	26
2.2.6	Zánik spolku	27
2.2.6.1	Fúze	28
2.2.6.2	Rozdělení spolku	29
3	Charakteristika pobočného spolku Český zahrádkářský svaz Karviná.....	30
3.1	Historie Českého zahrádkářského svazu	30
3.2	Organizační struktura Českého zahrádkářského svazu.....	33
3.3	Pobočný spolek Územní sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná ..	35
3.3.1	Organizační struktura Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná	36

3.3.2	Činnost pobočného spolku Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná	37
3.3.2.1	Hlavní činnost	37
3.3.2.2	Vedlejší činnost	37
3.3.3	Účetnictví Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná	38
4	Analýza financování a hospodaření pobočného spolku	39
4.1	Financování Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná	39
4.1.1	Vývoj a struktura výnosů Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná v letech 2012–2015	42
4.1.1.1	Horizontální analýza výnosů	43
4.1.1.2	Vertikální analýza výnosů	45
4.1.2	Vývoj a struktura nákladů Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná v letech 2012–2015	47
4.1.2.1	Horizontální analýza nákladů	47
4.1.2.2	Vertikální analýza nákladů	49
4.2	Analýza hospodaření Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná	50
4.2.1	Horizontální analýza rozvahy Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná	51
4.2.2	Vertikální analýza rozvahy Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná	53
4.2.3	Vyhodnocení hospodaření spolku a možné návrhy, doporučení	55
5	Závěr	57
	Seznam použité literatury	59
	Seznam zkratk	63
	Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

Zahrádkářská činnost a všeobecně zahrádkaření má v České republice dlouholetou tradici. V dnešní době je pohled na zahrádkářskou činnost zcela jiný než kdysi. Žijeme v době mnoha možností a vše je pro nás dobře dostupné. Lidé dávají přednost pohodlí a v mnoha případech jdou raději odpočívat k televizi, nikoli si dopřát aktivní odpočinek na zahrádce. Ovšem není tomu tak ve všech případech. Rodiny a především lidé v pokročilém věku rádi tráví svůj volný čas zrovna na zahrádce, kde se mohou seberealizovat, trávit čas se svými blízkými, pěstovat zeleninu, ovoce nebo jen zvelebovat svou zahradu květinami. Právě zde vzniká možnost ideálního soužití mladších i starších generací.

Lidé, kteří mají zájmy, jako je zahradničení, pěstování ovoce, zeleniny, květin, aranžování či jiné takovéto koníčky, se sdružují ve spolku Český zahrádkářský svaz. Musíme podotknout, že před rokem 1989 měl Český zahrádkářský svaz téměř 460 000 členů. Po roce 1990 došlo ke stagnaci a počet členů začal klesat. Lidé se začali realizovat v jiných oblastech a zájem o přebytky ovoce a zeleniny poklesl. Nemůžeme však říci, že lidé zcela ztratili zájem o to vlastnit svou zahrádku a moci se v tomto ohledu seberealizovat. Lidé na zahrádky „utíkají“ od každodenních problémů a fyzického vytížení. Zahrádkaření je pro mnoho osob nezastupitelnou možností k aktivnímu odpočinku, jedná se zejména o seniory. Můžeme tedy konstatovat, že zahrádkářská činnost má stále velké zastoupení především u osob, které již nejsou ekonomicky aktivní. Ačkoli poklesl zájem o spolkovou činnost, stálých členů má ČZS¹ stále dost, a to především díky dobré organizaci a snaze svým členům poskytnout dobré zázemí, možnostem odborných poradenských činností, informací a množství akcí. Díky spolupráci se školami, výzkumnými ústavy a dalšími organizacemi působí ČZS také na děti a mládež, pro které pořádá soutěže a kroužky. V tomto směru tedy doufáme, že poroste zájem především ze strany mládeže a ČZS tak získá nové členy z řad mladých občanů.

Cílem této bakalářské práce je představit a charakterizovat Český zahrádkářský svaz, popsat historii tohoto spolku a podrobně se zaměřit na jeho pobočný spolek Územní sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná. Primárním cílem této bakalářské práce je provést analýzu financování a hospodaření Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná v letech 2012–2015 na základě poskytnutých výkazů této organizace.

---

¹ Český zahrádkářský svaz

První část bakalářské práce bude zaměřena na právní úpravu, změny v účetnictví a zdaňování občanských sdružení a posléze spolků. V úvodu bude představen neziskový sektor, popsány organizace, které do tohoto sektoru spadají a podrobně popsána občanská sdružení. Bude probrán jejich vznik, stanovy, právní úprava, účetnictví, daňové aspekty a zánik. Posléze bude představena nová právní forma občanských sdružení a transformace na spolky. Pozornost bude zaměřena na vznik spolků po 1. lednu 2014, jejich právní úpravu, účetnictví, způsoby zveřejňování v porovnání s občanskými sdruženími, daňové aspekty spolků a možnosti zániku spolků.

Další část bakalářské práce se již bude zabývat charakteristikou pobočného spolku Českého zahrádkářského svazu. Zprvu bude nastíněna historie Českého zahrádkářského svazu a popsána organizační struktura hlavního spolku. Poté bude v rámci bakalářské práce probírán již pouze pobočný spolek Územní sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná. Pozornost bude zaměřena především na organizační strukturu pobočného spolku, jeho činnost a způsob vedení účetnictví v tomto spolku. V neposlední řadě budou v kapitole zmíněny novinky v rámci vykazování a zveřejňování účetních výkazů.

Praktická část je zaměřena na analýzu financování a hospodaření Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná. Nejprve budou charakterizovány jednotlivé zdroje financování této organizace a v rámci analýzy financování organizace bude provedena horizontální a vertikální analýza výnosů a nákladů Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná v letech 2012–2015. Poté bude v praktické části vypracována horizontální a vertikální analýza rozvahy Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná v letech 2012–2015 a zhodnoceno celkové hospodaření Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná. V závěru kapitoly budou navrženy doporučení pro zlepšení výsledku hospodaření, především pak návrhy na zvýšení příjmové stránky organizace.

Při zpracování bakalářské práce byly použity metody, deskripce, analýzy právních předpisů, komparace, analýzy pomocí stavových (absolutních) ukazatelů a průřezové metody finanční analýzy, přesněji metody horizontální a vertikální analýzy.

2 Právní úprava, změny v účetnictví a zdaňování občanských sdružení a spolků

Pod pojmem neziskový sektor si můžeme představit soubor všech neziskových organizací v České republice. Hlavním účelem založení těchto organizací není dosahování zisku. Tato definice ovšem není dostatečná, jelikož nezisková organizace může dosahovat zisku a to z vedlejší (doplňkové) hospodářské činnosti a může ho použít pouze pro hlavní činnost včetně správy a rozvoje smyslu své vlastní existence a plnění jejích cílů. Nezisková organizace je právnickou osobou s výjimkou organizačních složek. Je schopna řídit sama sebe a má své vlastní interní pravidla. Ačkoli je tento pojem často používán, v České republice není definován žádným právním předpisem. Každá z těchto organizací má určité poslání a přínos pro naši ekonomiku. Tyto organizace velmi často využívají jedinci, které trh není schopen uspokojit ať již statky či službami. „*Napravují tedy vládní selhání, neboť doplňují nabídku kolektivních statků a služeb, kterou poskytuje pomocí svých výdajových programů sám stát jen v určité minimální úrovni.*“ (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 22)

Pro určité skupiny občanů jsou tyto organizace velmi důležité, neboť zde mohou uplatňovat své právo sdružovací, mohou uspokojovat a vyvíjet své potřeby a aktivně se zapojovat do činností pro ně zajímavých a důležitých.

Neziskové organizace můžeme členit na veřejně prospěšné, které poskytují veřejné služby, přispívají k naplňování veřejného zájmu a obecného blaha, a vzájemně prospěšné organizace, které vykonávají aktivity ve prospěch členů. Vymezení pojmu **veřejná prospěšnost** najdeme v § 146 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ten určuje charakter veřejně prospěšných neziskových organizací takto: „*Veřejně prospěšná je právnická osoba, jejímž posláním je přispívat v souladu se zakladatelským právním jednáním vlastní činností k dosahování obecného blaha, pokud na rozhodování právnické osoby mají podstatný vliv jen bezúhonné osoby, pokud nabyla majetek z poctivých zdrojů a pokud hospodárně využívá své jmění k veřejně prospěšnému účelu.*“

Pojem veřejná prospěšnost najdeme i v právní oblasti, zde je používán jako antonymum pojmů „vzájemná prospěšnost“ anebo „individuální prospěšnost“ (Dobrozemský, Stejskal, 2015).

Zařazení organizace do příslušné skupiny je velmi složité, provádí se až po pečlivé analýze jednotlivých činností, které organizace provádí. Při špatném zařazení mohou nastat výrazné neshody a chyby při uplatňování daňových výhod a čerpání veřejných prostředků.

Obr. 2.1. Sektorové vymezení neziskového sektoru

Zdroj: REKTOŘÍK, Jaroslav. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*, 2007, s. 24

Dále můžeme neziskové organizace členit na státní neboli vládní organizace, které se řídí vyhláškou č. 410/2009 a postupují dle ČÚS 701 až 710. Mezi tyto organizace patří regionální rady regionů soudržnosti, organizační složky státu, příspěvkové organizace státu, obcí a krajů, dále také státní fondy, územní samosprávné celky a subjekty, o kterých to stanoví zákon. Druhou skupinou jsou nestátní neboli soukromoprávní organizace, které se řídí vyhláškou č. 504/2002 a postupují podle Českých účetních standardů č. 401 až 414.

Do druhé skupiny nestátních neziskových organizací řadíme:

- **politické strany a politická hnutí**, díky nimž mají občané České republiky možnost podílet se na politickém životě, zasahovat a vytvářet zákonodárné sbory, orgány vyšších územních samosprávných celků a také orgány místní samosprávy. Všechna tato práva jsou ukotvena v zákoně č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a politických hnutích. Členy těchto sdružení mohou být pouze fyzické osoby starší 18 let,

- **spolky**, včetně pobočných spolků a také odborových organizací, se jakožto občanská sdružení do konce roku 2013 řídila zákonem č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů. Od 1. ledna 2014 jsou již jako spolky upravovány novým občanským zákoníkem (Dobrozemský, Stejskal, 2015),
- **registrované církve a náboženské společnosti**, jsou zakládány na základě zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností (Stejskal, Kuvíková, Mařátková, 2012). Tyto organizace jsou samostatnými právníckými osobami a vznikají dnem registrace u Ministerstva kultury,
- **obecně prospěšné společnosti**, které se do konce roku 2013 mohly transformovat na ústavy, sociální družstva, nadace či nadační fondy. Pokud tak neučinily a vznikly před rokem 2014, mohou i nadále pokračovat jako OPS² a řídit se zákonem č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech. Pokud ovšem vznikly až po 1. lednu 2014, stávají se již ústavem a musí se řídit zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník,
- **zájmová sdružení právnických osob**, pokud mají právní subjektivitu a nejsou zřízena za účelem výdělečné činnosti, vznikala na základě zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník a od 1. ledna 2014 se řídí podle NOZ³. Zájmová sdružení právnických osob se řídila a nadále se mohou řídit dosavadními předpisy, tzn. zákonem č. 40/1964. Sb., občanský zákoník, pokud vznikla před 1. 1. 2014. Další jejich volbou byla možnost transformace na spolek do 31. 12. 2013. Pokud zájmová sdružení právnických osob vznikla po 1. lednu 2014, byla již automaticky vedena jako spolek,
- **nadace, nadační fondy a ústavy podle občanského zákoníku**, byly před rokem 2014 upravovány zákonem č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech. Od 1. ledna 2014 spadají nadace a nadační fondy do tzv. kategorie fundací a řídí se NOZ. Do 31. prosince 2013 vznikaly nadace a nadační fondy zápisem do nadačního rejstříku, který vede příslušný krajský rejstříkový soud, od 1. ledna 2014 se již zapisují do veřejného rejstříku,
- **společenství vlastníků**, bylo do roku 2014 upravováno zákonem č. 72/1994 Sb., kterým se upravují některé spoluvlastnické vztahy k budovám a některé

---

² Obecně prospěšná společnost

³ Nový občanský zákoník

vlastnické vztahy k bytům a nebytovým prostorům. Od 1. ledna 2014 se řídí zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. S touto novelou přišla i změna názvu a to ze společenství vlastníků jednotek na společenství vlastníků a nově podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, vznikají zápisem do veřejného rejstříku,

- **veřejné vysoké školy**, vznikají i zanikají ze zákona. Tento zákon stanovuje i její název a sídlo. Hovoříme o zákoně č. 111/1998 Sb., o vysokých školách. Veřejné vysoké školy jsou zaregistrovány na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy,
- **ústavy**, na které se mohly transformovat obecně prospěšné společnosti a občanská sdružení, se řídí zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník,
- **školské právnické osoby**, se stejně jako veřejné vysoké registrují u Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Právní úpravu najdeme v zákoně č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, § 124 – § 140,
- **veřejné výzkumné instituce**, jsou upraveny zákonem č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích. Zapisují se do rejstříku veřejných výzkumných institucí u Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy,
- **honební společenstva**, „*honební společenstvo je právnickou osobou založenou podle zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.*“ (Stejskal, Kuvíková, Maňátková, 2012, s. 83) Honební společenstva se registrují v rejstříku honebních společenstev. Návrh na registraci mohou podat aspoň dva vlastníci honebních pozemků, kteří dosáhli 18 let,
- **jiné účetní jednotky**, které nebyly založeny či zřízeny za účelem podnikání s výjimkou obchodních korporací.

Veškeré změny právní úpravy u nestátních neziskových organizací platné od 1. ledna 2014, jsou uvedeny v Příloze č. 1.

2.1 Občanská sdružení

Pod pojmem občanské sdružení, nyní již spolek, si můžeme představit sdružení minimálně tří fyzických osob, kdy alespoň jedna je starší 18 let, či sdružení osob právnických, za účelem jakéhosi vzájemně prospěšného cíle, tedy cíle, který je zaměřen na členy, nebo cíle veřejně prospěšného. Jedná se tedy o veřejně prospěšnou neziskovou organizaci. Smysl tohoto

sdužování tkví ve společných aktivitách a zájmech členů takového sdružení. Díky tomuto sdružování mohou jednotliví členové dobrovolně realizovat své cíle a aktivně se zapojovat. Moderní demokratický právní stát v současném pojetí sdružovací právo nejenom definuje a zaručuje, ale vytváří podmínky pro jeho nejširší uplatnění. „*Spolek je konkrétním projevem práva sdružovacího (spolčovacího). Toto právo je zakotveno v čl. 20 Listiny základních práv a svobod a je označováno jako právo politické, které slouží k rozvíjení a fungování svobodné demokratické společnosti a právního státu.*“ (Černý, 2010, s. 11) „*K výkonu sdružovacího práva není třeba povolení státního orgánu.*“ (**zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, § 1 odst. 2**) „*To představuje záruku svobodného výkonu tohoto práva.*“ (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 110)

Občanská sdružení patřila mezi jednu z nejrozšířenějších právních forem neziskových organizací. Tato právní forma nebyla administrativně náročná, založení bylo rychlé a levné. Tyto organizace vznikaly zejména na bázi společných zájmů, koníčků, profesí, cílů a dalších aktivit. Můžeme říci, že prioritním zájmem občanských sdružení bylo uspokojovat zájmy svých členů. Fungování takovéto organizace záleželo na schopnosti lidí, členů organizovat a společně spolupracovat. „*Občanská sdružení se mohou i sdružovat k dosažení určitého účelu, může tak vzniknout nová právnická osoba.*“ (Merlíčková Ružičková, 2011, s. 14)

Občanská sdružení měla právní subjektivitu a jejich členy mohly být jak fyzické, tak právnické osoby. Členové při založení neměli žádnou povinnost vkladu.

2.1.1 Vznik občanských sdružení

Občanská sdružení vznikala zápisem u Ministerstva vnitra současně se zaevidováním na Českém statistickém úřadě. Vznik občanského sdružení mohl být uskutečněn, pokud byl návrh na registraci podán nejméně třemi občany, kteří tvořili přípravný výbor, kdy alespoň jednomu z nich bylo 18 let. V návrhu byly uvedeny jména a příjmení, data narození a bydliště členů přípravného výboru a informace kdo z těchto členů byl starší 18 let, tudíž byl oprávněn jednat jejich jménem. Takto vyhotovený návrh byl jimi podepsán a připraven k odeslání. K tomuto návrhu musel být přiložen návrh stanov ve dvojím vyhotovení, který byl základním dokumentem občanského sdružení. Ve stanovách byl uveden název sdružení, sídlo sdružení, cíl činnosti, orgány sdružení, způsob ustavování funkcionářů, revizní komise, kontrolní komise či dozorčí rady, ustanovení o organizačních jednotkách, zásady hospodaření a určení orgánů, které mohou jednat jménem sdružení. Podrobněji je popsán aktuální obsah stanov v kapitole 2.2.2 Právní úprava spolku. Název občanského sdružení nesměl být totožný s již existujícím

subjektem. V případě, že nenastaly žádné důvody k odmítnutí registrace, ministerstvo registraci provedlo do 10 dnů od zahájení řízení o registraci. Ministerstvo v této lhůtě 10 dnů zaslalo osobě zmocněné jednat za přípravný výbor jedno vyhotovení stanov, kde bylo vyznačeno datum registrace.

Možné důvody k odmítnutí registrace:

- šlo o politickou stranu, výdělečnou společnost, profesní komoru, církev,
- stanovy obsahovaly diskriminující opatření proti členům a nečlenům,
- šlo o sdružení nedovolené,
- sdružení vykonávalo funkci státních orgánů či řídilo státní orgány a ukládalo povinnost občanů, kteří nebyli jejich členy (zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, § 8 odst. 1).

2.1.2 Stanovy

Stanovy byly a i nadále jsou základním dokumentem občanského sdružení. Jak již bylo řečeno, tyto stanovy bylo nutné předložit spolu s návrhem na registraci. Stanovy měly být sestaveny tak, aby bylo možné je prakticky využít i při zrušení sdružení a naložení s jeho likvidačním zůstatkem. Nyní budou popsány nezbytné náležitosti stanov do roku 2014, tedy náležitosti stanov podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů.

Náležitosti stanov:

- **název sdružení** - nesmí být stejný či podobný jakémukoli názvu existujících právnických osob, které podnikají na území České republiky. Do roku 2008 musela občanská sdružení obsahovat dodatek „o. s.“ nebo „občanské sdružení“,
- **sídlo** - jedná se o místo, adresu, kde občanské sdružení sídlí. Je velmi důležité pro zajištění kontaktu s konkrétním sdružením,
- **cíl jeho činnosti** - občanské sdružení by mělo mít vymezený cíl své hlavní činnosti. Tento cíl může být vymezen například výčtem aktivit,
- **orgány sdružení, způsob jejich ustavování, určení orgánů a funkcionářů oprávněných jednat jménem sdružení** - forma a úprava je zcela v kompetenci členů. „Často je řízení dvoustupňové – nejvyšším orgánem je valná hromada členů – členská schůze – sněm – sjezd.“ (Stejskal, Kuvíková, Maříčková, 2012,

s. 55) Je třeba upravit rozsah působnosti toho nejvyššího orgánu, informace o jeho členech a způsobu volby,

- **ustanovení o organizačních jednotkách, pokud budou zřízeny a pokud budou jednat svým jménem** - musí být jasně definováno, jakým způsobem byly vytvořeny a jaké pravidla platí pro jejich fungování,
- **zásady hospodaření** – informace, s jakými prostředky bude občanské sdružení hospodařit a odkud bude tyto prostředky zajišťovat. Mohou zde být zapsána i pravidla pro vedení účetnictví.

Pokud došlo v průběhu činnosti sdružení ke změně stanov, sdružení mělo povinnost tuto změnu písemně oznámit ministerstvu do 15 dnů od jejího schválení a přdat dvojí vyhotovení textu této změny. Jestliže vznikly určité skutečnosti pro odmítnutí, ministerstvo na to sdružení neprodleně upozornilo.

„Sdružení bylo povinno tyto závady odstranit do 60 dnů ode dne doručení tohoto upozornění a ve lhůtě dalších 10 dnů o tom ministerstvo vyrozumět. Neučinilo-li tak, ministerstvo sdružení rozpustilo; proti rozhodnutí ministerstva bylo možné podat opravný prostředek u Nejvyššího soudu České republiky.“ (zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, § 11 odst. 2) Jestliže žádné skutečnosti pro odmítnutí nenastaly, ministerstvo zaslalo do 10 dnů od doručení tohoto oznámení o změně stanov jedno vyhotovení změny stanov, na němž bylo vyznačeno, že změnu stanov bere v potaz.

2.1.3 Právní úprava občanských sdružení

Právní úprava občanských sdružení je zakotvena již od roku 1990 v **zákoně č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů**. Tento zákon vymezuje občanské sdružení jako právnickou osobu, do jejíž činnosti mohou orgány státní správy zasáhnout jen v mezích zákona. Celková právní úprava občanských sdružení byla velmi nedostačující a strohá, vyžadovala celkové přezkoumání, úpravu a novelizaci. Právní úprava občanských sdružení z roku 1990 byla tedy novelizována a nahrazena zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Tento nový občanský zákoník nabyl platnosti dne 22. 3. 2012, kdy byl vyhlášen ve Sbírce zákonů, s účinností od 1. 1. 2014. S novelizací došlo k větší kontrole ze strany státu, který tak reagoval na příliš volnou právní úpravu a nedokonalosti v původní právní úpravě (Stejskal, Kuvíková, Maňátková, 2012).

2.1.4 Účetnictví občanských sdružení

Pod pojmem účetnictví si můžeme představit zaznamenávání veškerých hospodářských operací, které v organizaci probíhají, v peněžních jednotkách. Nejdůležitější zásadou při vedení účetnictví je poskytovat věrný a poctivý obraz ekonomické reality. Předmětem účetnictví je poskytování průkazných a správných informací o stavu a pohybu majetku a závazků, o vlastním kapitálu, o nákladech, výnosech a hospodářském výsledku (zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví).

Účetnictví plní tyto funkce:

- a) poskytuje informace pro potřeby podnikatele (v našem případě pro potřeby organizace),
- b) může sloužit jako důkazní prostředek při vedení sporů,
- c) poskytuje informace pro rozhodování a řízení podniku,
- d) zjištění informací pro účely daňové. Jedná se o správné stanovení základu daně, a tím i daňové povinnosti účetní jednotky,
- e) údaje v účetnictví umožňují kontrolu stavu majetku a hospodaření. (Opletalová, 2006, s. 7)

Účetnictví občanských sdružení je upraveno těmito právními předpisy:

- zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví,
- České účetní standardy č. 401 – 414 pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 504/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška č. 507/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona, č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky účtující v soustavě jednoduchého účetnictví,
- interní účetní směrnice – účetní jednotky povinně sestavují vnitropodnikové směrnice, ve kterých detailně popisují a upřesňují účtování v některých situacích. Při sestavení účetních směrnic dochází k lepší vnitřní i vnější kontrole buďto auditorem, nebo finančním úřadem.

Každá právnická osoba se sídlem v České republice musí vést účetnictví ode dne svého vzniku až do dne svého zániku. Účetní jednotky mohou vést účetnictví buďto ručně, nebo pomocí určitého softwaru. Účetnictví se vede v českém jazyce a v peněžních jednotkách české měny. „*Účetní jednotka účtuje podvojnými zápisy o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví do období, s nímž skutečnosti časově a věcně souvisejí.*“ (zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, § 3 odst. 1) Účetním zápisem se myslí zaúčtování jednotlivých účetních operací do účetních knih, kterými jsou deník, hlavní kniha, kniha analytických účtů a kniha podrozvahových účtů, pokud neúčtujeme v jednoduchém účetnictví. Podkladem pro tyto účetní zápisy jsou účetní doklady, které prokazují, že hospodářská situace nastala. Účetní jednotka je povinna vést účetnictví takovým způsobem, aby účetní závěrka sestavená na jeho základě podávala věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky. Při účtování musí účetní jednotka dbát na dodržování zejména směrné účtové osnovy, uspořádání a označování položek účetní závěrky a konsolidované účetní závěrky, obsahové vymezení těchto závěrek a předepsaných účetních metod. (zákon č. 536/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů)

Účetní jednotky mají povinnost vést účetnictví přednostně v plném rozsahu. Některé vybrané účetní jednotky však mohou vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu. Tyto účetní jednotky najdeme v § 9 odst. 3 zákona o účetnictví. Hovoříme o občanských sdruženích, nyní spolecích a jejich organizačních jednotkách s právní subjektivitou, církvích a náboženských společnostech, obecně prospěšných společnostech, nyní ústavech, honebních společenstvech, nadačních fondech, nyní fundace, společenství vlastníků jednotek, nyní pouze společenství vlastníků, územních samosprávných celcích a dobrovolných svazcích obcí, příspěvkových organizacích na základě rozhodnutí jejich zřizovatele a ostatních účetních jednotkách, o nichž to stanoví zákon.

Ačkoli bylo jednoduché účetnictví od 1. ledna 2004 zrušeno, některé vybrané organizace mohly i po tomto datu účtovat v soustavě jednoduchého účetnictví. Od roku 2008 vedly jednoduché účetnictví občanská sdružení, církve a náboženské společnosti a honební společenstva za předpokladu, že jejich celkové příjmy za poslední uzavřené účetní období nepřesáhly 3 000 000 Kč. (zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění platném pro rok 2015) Jednoduché účetnictví bude podrobněji popsáno v kapitole 2.2.3.1.

2.1.5 Daňové aspekty občanských sdružení

Daně jsou ústřední položkou ve veřejných rozpočtech. Tvoří největší složku příjmů veřejných rozpočtů. Stát poskytoval občanským sdružením určitou podporu ve formě zvýhodněného daňového režimu. Důvodem pro tyto daňové úlevy bylo provozování neziskové činnosti, která vyplývá z poslání občanských sdružení (Škarabelová, 2002).

Pokud občanské sdružení nemělo žádné příjmy ani výdaje, které jsou předmětem daně, nemuselo podávat daňové přiznání, nemuselo sdělovat správci daně, že mu vznikla daňová povinnost a nemuselo se ani registrovat u správce daně. (zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 18)

Jestliže mělo občanské sdružení pouze příjmy, které nejsou předmětem daně ve formě darů, grantů a dotací, nemuselo podávat daňové přiznání, nemuselo sdělovat správci daně, že mu nevznikla daňová povinnost a nemuselo se registrovat u správce daně. (zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 38m odst. 7 písm. a), ve znění platném pro rok 2013)

Další možností je, že občanské sdružení mělo příjmy, které nejsou předmětem daně, ale také příjmy z členských příspěvků, které jsou od daně osvobozeny. V takovém případě občanské sdružení nemuselo podávat daňové přiznání, nemuselo tyto skutečnosti sdělovat správci daně, ale muselo se registrovat u správce daně. Pokud však mělo občanské sdružení příjmy, které jsou předmětem daně, příjmy které nejsou předmětem daně nebo příjmy od daně osvobozené, muselo podávat daňové přiznání a správci daně již nic nesdělovalo, jelikož podalo daňové přiznání a registrace u správce daně byla povinná.

Od roku 2014 byla nově zavedena výjimka z oznamovací povinnosti, kdy veřejně prospěšný poplatník a společenství vlastníků, kterým nevznikla ve zdaňovacím období daňová povinnost k dani z příjmů právnických osob, nejsou povinni sdělit tuto skutečnost správci daně. (zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 38mb)

U občanských sdružení dani z příjmů podléhaly pouze příjmy z takových činností, ve kterých občanská sdružení vykazovala zisk. Jelikož do roku 2014 nebyl definován pojem veřejně prospěšný poplatník či veřejně prospěšná činnost jako v jiných zemích, v ČR se za tyto příjmy považovaly příjmy z činností, které přesahovaly související náklady, vstupující do základu daně. (zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 18 odst. 6, ve znění platném pro rok 2013)

Občanským sdružením vznikaly příjmy:

- **které nejsou předmětem daně** – příjmy získané z bezúplatného nabytí movitých a nemovitých věcí, příjmy z dotací, příspěvků na provoz a jiných podpor ze státního rozpočtu, úplatných převodů a úplatného užívání státního majetku mezi organizačními složkami státu a státními organizacemi, z pronájmů a prodeje státního majetku, které jsou podle zvláštního právního předpisu příjmem státního rozpočtu, příjmy plynoucí z úroků na běžném účtu a také příjmy plynoucí z činností, které vyplývají z jejich poslání, jestliže výdaje jsou vyšší než příjmy (zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 18 odst. 4, platného k 1. 1. 2013),
- **které jsou předmětem daně** – příjmy z reklam, nájemného, členských příspěvků ze zákona a příjmy z hlavní činnosti, jestliže výnosy jsou větší než náklady z hospodářské činnosti (§ 18 odst. 3, zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, platného k 1. 1. 2013),
- **které jsou od daně osvobozené** – členské příspěvky, úroky z výnosu veřejné sbírky pořádané k veřejně prospěšným účelům a další, (§ 19 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů),
- **které jsou zdaňované zvláštní sazbou daně** – příjmy z dividend, z podílu na zisku, z vypořádacích podílů,
- **které jsou zdaňované v samostatném základu daně** – příjmy plynoucí z dividend, podílů na zisku, vypořádacích podílů, podílů na likvidačním zůstatku a příjmy, které plynou ze zdrojů v zahraničí.

Pro správné určení výše daně je důležité náležité přiřazení nákladů k jednotlivým činnostem. Pro toto přiřazení se používá tzv. klíčování nákladů. Jedná se o přiřazování nákladů podle jednotlivých činností k výnosům z těchto činností za účelem správného vykázání hospodářského výsledků. Klíčování nákladů bude podrobně vysvětleno v kapitole 2.2.5.2.

Dalším významným bodem při stanovení daně z příjmů jsou odčitatelné položky, o které si můžeme legálně snížit základ daně. Mezi tyto položky patří:

- daňová ztráta,
- náklady na vývoj a výzkum,
- zvláštní odčitatelná položka 30% odpočet.

Občanská sdružení si mohla odečíst daňovou ztrátu, která jim vznikla v průběhu pěti let, která bezprostředně následovala po zdaňovacím období, za které byla ztráta vyměřena. Odpočet daňové ztráty není povinný.

Dále si občanská sdružení mohla odečíst od základu daně 100 % výdajů vzniklých v daném zdaňovacím období, které vynaložila při realizaci projektů výzkumu a vývoje dle zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků. Je zde podmínka, aby se jednalo o výdaje na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů a musí být evidovány odděleně od ostatních výdajů.

A nakonec zvláštní odčitatelná položka, která zajišťovala občanským sdružením 30% odpočet ze základu daně. Podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 20 odst. 7, je tento odpočet možný do výše maximálně 1 000 000 Kč. Pokud činí 30 % snížení méně než 300 000 Kč, lze odečíst částku ve výši 300 000 Kč, maximálně však do výše základu daně. Tento odpočet je možný pouze za podmínky, kdy prostředky získané touto úsporou budou použity ke krytí nákladů souvisejících s hlavní činností, nejpozději ve třech bezprostředně po sobě následujících zdaňovacích obdobích.

2.1.6 Zánik občanských sdružení

U občanských sdružení mohlo dojít ke zrušení z několika důvodů. Pokud uplynula doba, na kterou bylo občanské sdružení založeno, nebo dosáhlo svého cíle, o zrušení rozhodlo Ministerstvo vnitra ČR, nebo mohlo občanské sdružení dobrovolně splynout s jiným sdružením.

Při zrušení občanského sdružení se prováděla likvidace. Statutární orgán sdružení stanovil likvidátora. Pokud o zrušení sdružení rozhodlo Ministerstvo vnitra, likvidátora určovalo ministerstvo. Likvidátorem mohla být pouze fyzická osoba, nestanovil-li zvláštní právní předpis jinak. Určení, kdo bude likvidátorem v případě zániku občanského sdružení, mohlo být uvedeno ve stanovách. Pokud bylo občanské sdružení již v likvidaci, ke svému názvu připojilo poznámku „v likvidaci“. „*Likvidátor provede všechny právní úkony ke zjištění majetku a závazků sdružení, sestaví tzv. likvidační rozvahu a soupis jmění.*“ (Stejskal, Kuvíková, Mařátková, 2012, s. 57)

Pokud někdo zažádal o tyto informace, likvidátor mu je poskytnul. V další fázi likvidace likvidátor sestavil zprávu o průběhu likvidace a navrhnul rozdělení majetkového zůstatků mezi členy sdružení. Ti tento návrh museli schválit. Likvidace byla ukončena ve chvíli, kdy byl

rozdělen likvidační zůstatek a věřitelé byli uspokojeni. Do třiceti dnů po skončení likvidace podal likvidátor návrh na výmaz občanského sdružení Ministerstvu vnitra ČR. Sdružení poté zaniklo výmazem z rejstříku.

2.2 Spolky

Od 1. ledna 2014 s platností nového občanského zákoníku se musela občanská sdružení transformovat na spolky. U spolků, které vznikly po 1. lednu 2014, není změna právní formy možná. Výjimku tvoří spolky, které vznikly do 31. prosince 2013 jako občanská sdružení. Tyto spolky se mohly transformovat na ústav či sociální družstvo podle přechodného ustanovení NOZ. Občanská sdružení se také mohla do 31. 12. 2013 transformovat na obecně prospěšnou společnost.

Nový občanský zákoník zcela nahrazuje zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů. Od 1. ledna 2014 se spolky a pobočné spolky zapisují do veřejného rejstříku u rejstříkového soudu, návrh pro tento zápis podávají zakladatelé nebo osoba, kterou určí ustanovující schůze. Podle nového občanského zákoníku může mít spolek hlavní činnost i činnost vedlejší. Zrušení spolku nastává v případě rozhodnutí soudu. Soud tak spolek zruší s likvidací na návrh třetí osoby, pokud spolek vyvíjí zakázanou činnost, vyvíjí činnost v rozporu s účelem spolku nebo porušuje práva členů spolku (zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 268 odst. 1).

Při přechodu občanských sdružení na spolek byla velmi důležitá přechodná ustanovení zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen NOZ) v § 3041 a následující. Spolek upravován NOZ je povinen přizpůsobit název spolku do dvou let od zápisu do veřejného rejstříku a dále přizpůsobit stanovy, které odporují ustanovením NOZ nejpozději do tří let od účinnosti NOZ. Pokud takto neučiní, rejstříkový soud stanoví dodatečnou lhůtu ke splnění této povinnosti. Pokud ani po této lhůtě nedojde ke změně, soud na návrh spolek zruší a nařídí jeho likvidaci.

Mezi spolky řadíme:

- odborové organizace,
- svazy odborových organizací,
- organizace zaměstnavatelů,
- svazy zaměstnavatelů,
- myslivecká sdružení,
- Sokol,

- sportovní kluby,
- Český junák,
- Klub českých turistů,
- Český zahrádkářský svaz,
- Svaz českých filatelistů,
- rybářské spolky a další.

2.2.1 Vznik spolku

Spolek musí být založen alespoň třemi fyzickými či právnickými osobami. Spolek již nemusí podávat návrh na registraci, ale pro založení postačí, když se zakládající členové shodnou na obsahu stanov. Další možností pro založení je usnesení ustanovující schůze spolku. Tato možnost se využívá především tehdy, pokud se na založení spolku podílí větší počet osob. Spolek vzniká dnem zápisu do veřejného rejstříku u rejstříkového soudu. Lhůta pro zápis do veřejného rejstříku trvá 30 dní od podání návrhu na zápis. Pokud nebyl spolek v této lhůtě zapsán a nebylo vydáno ani případné rozhodnutí o zamítnutí, automaticky se spolek považuje za zapsaný třicátým dnem od podání návrhu. (zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 226 odst. 3)

Od 1. ledna 2014 bylo notářům umožněno provádět zápisy do spolkového rejstříku. Tímto krokem byl zjednodušen a urychlen celý proces zápisu.

I nadále mohou spolky zakládat organizační jednotky spolku. Tento pojem byl však nahrazen pojmem pobočný spolek. Pobočný spolek vzniká zápisem do veřejného rejstříku na návrh spolku hlavního. (zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 229 odst. 1, 2) Od 1. ledna 2014 má statutární orgán hlavního spolku povinnost podat návrh na zápis takového pobočného spolku do veřejného rejstříku. Pokud tento návrh nepodá do tří let, tzn. do 1. ledna 2017, pobočný spolek zaniká posledním dnem této lhůty.

2.2.2 Právní úprava spolku

Občanská sdružení jako taková byla do konce roku 2013 upravována zákonem č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů. Do 31. prosince 2013 vznikala občanská sdružení zápisem u Ministerstva vnitra a k jejich zániku docházelo buďto dobrovolně, sloučením s jiným sdružením nebo rozhodnutím ministerstva vnitra. Návrh registrace u Ministerstva vnitra musel být podán písemně společně se stanovami sdružení. Zákon z roku 1990 byl zrušen a zcela nahrazen novým občanským zákoníkem, v němž nalezneme právní úpravu spolků.

Stanovy, jakožto nejdůležitější dokument spolku, stále slouží především k tomu, aby si mohly spolky své fungování upravit podle svých potřeb. „*Stanovy spolkové jsou pro spolek závaznou normou*,“ (rozhodnutí NSS ČSR 22.118/24 (Boh. A. 4961/1925)) a musí být povinně uloženy v sídle spolku. (zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 221) Spolky musí své stanovy přizpůsobit kogentním ustanovením NOZ. Tato úprava musí proběhnout nejpozději do 1. ledna 2017. Pokud by tak spolek neučiní ani po soudem stanovené dodatečné lhůtě, může soud takovýto spolek zrušit.

Stanovy musí podle § 218 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, obsahovat minimálně:

- název a sídlo spolku,
- účel spolku,
- práva a povinnosti členů vůči spolku, popřípadě určení způsobu, jak jim budou práva a povinnosti vznikat,
- určení statutárního organu.

Stanovy mohou také obsahovat pravidla nakládání s majetkem, pravidla pro založení či zrušení pobočného spolku, pravidla pro tvorbu rozpočtu společenství, zásady hospodaření a další.

2.2.3 Účetnictví spolku

Spolky mohou vést podvojně účetnictví, nyní již jen účetnictví nebo jednoduché účetnictví, v případě, že splní podmínky pro jeho vedení. Účetnictví mohou vést buďto ve zjednodušeném rozsahu, nebo v rozsahu plném.

Účtování ve zjednodušeném rozsahu představuje pro spolky jisté výhody. Účetní jednotka může sestavit svůj účetní rozvrh pouze na úrovni účtových skupin, může spojit účtování v deníku s účtováním v hlavní knize, dále také nemusí používat analytické ani podrozvahové účty, neúčtuje o rezervách a opravných položkách s výjimkou rezerv a opravných položek podle zvláštního zákona a není možné ocenění reálnou hodnotou. Pokud účetní jednotka není povinna mít účetní závěrku ověřenou auditorem a nejedná se o akciovou společnost, sestavuje účetní závěrku ve zjednodušeném rozsahu. (zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, § 13a)

Účetnictví v plném rozsahu je podrobnější. Využíváme při něm deník, do kterého zapisujeme veškeré účetní případy chronologicky, hlavní knihu, ve které jsou zápisy

uspořádány systematicky, a také knihu analytických a podrozvahových účtů. V knize analytických účtů najdeme podrobnější účetní zápisy z hlavní knihy a kniha podrozvahových účtů slouží pro účetní zápisy, které neuvádíme ani do hlavní knihy, ani do knihy analytických účtů.

2.2.3.1 Jednoduché účetnictví

Jak již bylo řečeno, i po zrušení jednoduchého účetnictví mohla občanská sdružení, nyní spolky, vést toto účetnictví i nadále při splnění pravidel podle zákona o účetnictví č. 563/1991 Sb., a zákona č. 348/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Podle vyhlášky č. 507/2002 Sb., účtovala občanská sdružení i nadále, pokud na konci roku 2003 účtovala v soustavě jednoduchého účetnictví. Tento odklad platil vždy na následující rok. V roce 2007 nastala změna a podle § 38a zákona č. 348/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, mohla občanská sdružení s právní subjektivitou vést jednoduché účetnictví, pokud jejich celkové příjmy za poslední uzavřené účetní období nepřesáhly tři miliony korun.

Jednoduché účetnictví zaznamenává jednotlivé příjmy a výdaje, tzn. eviduje peněžní toky a další složky majetku a závazků. O těchto skutečnostech se účtuje na základě účetních dokladů do období, s kterými věcně i časově souvisí. Cílem jednoduchého účetnictví je podat přehled o příjmech a výdajích, o majetku a pohybu hospodářských prostředků.

Od 1. ledna 2016 nastaly velké změny v oblasti účetnictví. Od tohoto data se spolky řídí zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, který byl novelizován zákonem č. 221/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. S příchodem novely zákona o účetnictví od 1. ledna 2016 bylo jednoduché účetnictví opět navráceno do zákona o účetnictví.

Podrobnější informace pro vedení jednoduchého účetnictví stanovuje **vyhláška č. 325/2015 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které vedou jednoduché účetnictví.**

Nově tedy mohou vést jednoduché účetnictví právnické osoby, které mají sídlo na území České republiky, zahraniční právnické osoby a zahraniční jednotky, které jsou podle právního řádu, podle kterého jsou založeny nebo zřízeny, účetní jednotkou, nebo jsou povinny vést

účetnictví, pokud na území České republiky podnikají nebo provozují jinou činnost podle zvláštních právních předpisů (zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, § 1f odst. 1), pokud:

- nejsou plátcem daně z přidané hodnoty,
- hodnota jejich majetku nepřesáhne 3 000 000 Kč,
- jejich celkové příjmy za poslední uzavřené účetní období nepřesáhnou 3 000 000 Kč,
- jsou současně:
  - spolkem a pobočným spolkem,
  - odborovou organizací, pobočnou odborovou organizací, mezinárodní odborovou organizací a pobočnou mezinárodní odborovou organizací,
  - organizací zaměstnavatelů, pobočnou organizací zaměstnavatelů, mezinárodní organizací zaměstnavatelů a pobočnou mezinárodní organizací zaměstnavatelů,
  - církví a náboženskou společností nebo církevní institucí, která je právnickou osobou evidovanou podle zákona upravujícího postavení církví a náboženských společností,
  - honebním společenstvem.

Pokud spolek tyto podmínky nedodrží, musí vést účetnictví v rozsahu, který si stanoví. Při zjednodušeném vedení účetnictví účetní jednotka vykazuje účetní závěrku ve zkráceném rozsahu.

Do konce roku 2015 neměla občanská sdružení, nyní spolky, povinnost auditu. S novelou zákona však nastala změna, kdy spolek může podléhat auditu za splnění podmínek. Tato povinnost spolku vzniká v případě, že dosáhne či překročí alespoň dvě z následujících kritérií, a to aktiva celkem 40 milionů, roční úhrn čistého obratu 80 milionů nebo průměrný počet zaměstnanců v průběhu účetního období 50. Od 1. ledna 2016 jsou aktivity celkem myšlena aktiva netto. V případě, že spolek má povinnost auditu musí vyhotovit výroční zprávu, jejímž účelem je uceleně, vyváženě a komplexně informovat o vývoji jejich výkonnosti, činnosti a stávajícím hospodářském postavení. (zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, § 21 odst. 1) Tuto výroční zprávu a účetní závěrku nebo přehled o majetku a závazcích poté zveřejní uložením do sbírky listin a to do 30 dnů ode dne ověření účetní závěrky auditorem a schválení příslušným orgánem, nejpozději však do 12 měsíců od rozvahového dne pro účetní závěrku.

2.2.4 Způsoby zveřejňování účetní závěrky spolků a občanských sdružení

Zveřejňování u občanských sdružení nebylo specifikováno žádnou právní normou. Občanská sdružení se řídila zákonem č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů. Ten však blíže nespecifikoval povinnost zveřejňování. Občanská sdružení neměla povinnost vyhotovit výroční zprávu, pokud nemusela mít účetní závěrku ověřenou auditorem. V případě, že občanská sdružení chtěla zveřejnit výroční zprávu, jejich rozhodnutí bylo zcela dobrovolné.

Od 1. ledna 2014 byly spolky upravovány zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Ani tato norma však nespecifikovala přesnou definici pro povinnost zveřejňování účetní závěrky a výroční zprávy. V roce 2014 vešel v účinnost také **zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob**. S touto právní normou vznikla povinnost zveřejňovat výroční zprávu a účetní závěrku, není-li součástí výroční zprávy, uložení do sbírky listin obchodního rejstříku, všem účetním jednotkám, které se zapisovaly do obchodního rejstříku nebo těm, kterým tuto povinnost stanovil zvláštní právní předpis (§ 21a zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, platný pro rok 2014). Náležitosti, které podle zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, zveřejňují spolky, a co vše se do spolkového rejstříku zapisuje, bude podrobně popsáno v kapitole 3.3.3.

Novelizace zákona o účetnictví v roce 2016 s sebou přinesla i právní úpravu pro zveřejňování účetní závěrky spolků. Podle § 21a odst. 4, zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, mají účetní jednotky, které se zapisují do veřejného rejstříku, povinnost zveřejňovat účetní závěrku a výroční zprávu jejich uložení do sbírky listin v době stanovené tímto zákonem. Splnění povinnosti zveřejnění uvedených účetních záznamů účetní jednotky nastane okamžikem předání těchto záznamů rejstříkovému soudu.

V případě, že se jedná o malé či mikro účetní jednotky, které nemají povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem, nemusejí zveřejňovat výkaz zisku a ztráty, pokud jim tuto povinnost nestanoví zvláštní právní předpis (zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, § 21a odst. 9).

Účetní jednotky, které se zapisují do veřejného rejstříku a nemají povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem, zveřejňují účetní závěrku a výroční zprávu za účetní období, které započalo v roce 2014, uložení do sbírky listin nejpozději do 31. 3. 2016 a za účetní období, které započalo v roce 2015, nejpozději do 30. 11. 2017. (přechodná ustanovení zákona č. 221/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony)

2.2.5 Daňové aspekty spolku

V roce 2014 došlo k zavedení pojmu veřejně prospěšný poplatník. Zákon o dani z příjmů veřejně prospěšného poplatníka definuje takto: „*Veřejně prospěšným poplatníkem je poplatník, který v souladu se svým zakladatelským právním jednáním, statutem, stanovami, zákonem nebo rozhodnutím orgánu veřejné moci jako svou hlavní činnost vykonává činnost, která není podnikáním.*“ (zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 17a odst. 1)

Veřejně prospěšným poplatníkem nejsou všechny neziskové organizace. Veřejně prospěšným poplatníkem není:

- obchodní korporace, i přesto, že nebyla založena za účelem podnikání,
  - Česka televize, Český rozhlas a Česka tisková kancelář,
  - profesní komora nebo poplatník založený za účelem ochrany a hájení podnikatelských zájmů svých členů, u nichž nejsou členské příspěvky osvobozeny od daně, s výjimkou organizace zaměstnavatelů,
  - zdravotní pojišťovna,
  - společenství vlastníků jednotek,
  - nadace, které dle svého zakladatelského jednání slouží k podpoře osob blízkých zakladateli, nebo jejíž činnost směřuje k podpoře osob blízkých zakladateli.
- (zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 17a odst. 2)

2.2.5.1 Daň z příjmů

Spolky řadíme mezi neziskové organizace s úzkým základem daně. Předmětem daně jsou příjmy z hlavní činnosti, pouze pokud je zisková, a veškeré příjmy z doplňkové činnosti.

Příjmy veřejně prospěšného poplatníka s úzkým základem daně, které jsou předmětem daně:

- nájemné, s výjimkou nájmu státního majetku,
- reklama,
- členské příspěvky ze zákona,
- úroky. (zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 18a odst. 2)

Příjmy veřejně prospěšného poplatníka s úzkým základem daně, které nejsou předmětem daně:

- „*příjmy z nepodnikatelské činnosti, za předpokladu že náklady (výdaje) jsou vyšší než výnosy (příjmy),*
- *dotace, příspěvek, podpora nebo jiná obdobná plnění z veřejných rozpočtů,*
- *výnos daně, poplatku nebo jiného obdobného peněžitého plnění, které plynou obci nebo kraji,*
- *podpora od Vinařského fondu,*
- *úplata, která je příjmem státního rozpočtu za:*
  - *převod nebo užívání státního majetku mezi organizačními složkami státu a státními organizacemi,*
  - *nájem a prodej státního majetku,*
- *příjmy z bezúplatného nabytí věci podle zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi.“ (zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 18a odst. 1)*

Povinností veřejně prospěšného poplatníka je vést účetnictví tak, aby nejpozději ke dni účetní závěrky byly vedeny odděleně příjmy, které jsou předmětem daně, příjmy, které předmětem daně nejsou, nebo předmětem daně jsou, ale jsou od daně osvobozeny. Analogicky to platí také u vedení výdajů (nákladů). (zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 18a odst. 4)

2.2.5.2 Klíčování nákladů

Jak již bylo naznačeno v kapitole 2.1.5, pro správné vykázání hospodářského výsledku je důležité, aby byl každý náklad správně přiřazen k jednotlivým činnostem. Neexistuje žádný závazný postup, který by určoval, jak při klíčování nákladů postupovat. Rozdělení nákladů musí být přiměřené a neziskové organizace jsou povinny nést důkazní břemeno vůči příslušnému správci daně.

K posuzování nákladů (výdajů) můžeme použít tyto metodické postupy:

- **věcný** – používáme pouze v situacích, kdy lze zcela oddělit náklady připadající na jednotlivé činnosti,
- **hodnotový** – uplatňujeme jej v případě, kdy společné náklady nelze rozklíčovat podle žádného věcného kritéria, používáme zde tzv. rozvrhovou základnu, kterou může představovat např. plocha, počet ujetých kilometrů, váha, mzdy,

- **kombinace** věcného a hodnotového přístupu. (Urbancová, Kryšková, 2008, s. 184)

V roce 2014 byl také zaveden pojem bezúplatný příjem, kde řadíme příjmy z nabytí dědictví či odkazu, dary a jiné příjmy, který byly nabyty bez poskytnutí protiplnění. Tyto bezúplatné příjmy jsou od daně osvobozeny, úpravu najdeme v § 19a, zákona o daních z příjmů. Dále je třeba podotknout, že maximální limit pro odpočet darů byl u fyzických osob zvýšen na 15 % ze základu daně, minimálně 2 % či 1 000 Kč. U právnických osob musí dar činit minimálně 2 000 Kč a nejvýše 10 % ze základu daně.

2.2.6 Zánik spolku

Zrušení spolku podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 268, provádí soud na návrh osoby, která na tom má oprávněný zájem, nebo ho zruší, pokud spolek:

- vyvíjí činnost, která porušuje práva nebo jejímž účelem je porušení práva nebo dosažení nějakého cíle nezákonným způsobem,
- vyvíjí činnost v rozporu se zákonem,
- nutí třetí osoby k členství ve spolku, k účasti na jeho činnosti nebo k jeho podpoře,
- brání členům ze spolku vystoupit.

Pokud dojde ke zrušení spolku s likvidací, likvidátor má povinnost vyhotovit soupis jmění a zpřístupnit jej pro všechny členy v sídle spolku. Likvidátor nemusí zpeněžit celou likvidační podstatu, ale pouze takovou část, která je pro splnění dluhů spolku nezbytná. Se zbylým likvidačním zůstatkem je naloženo podle stanov. V případě, že nelze s likvidačním zůstatkem naložit podle stanov, nabídne likvidátor likvidační zůstatek spolku s účelem obdobným, není-li ani tato možnost přípustná, nabídne likvidátor likvidační zůstatek obci, na jejímž území má spolek sídlo. „*Nepřijme-li obec nabídku do dvou měsíců, nabývá likvidační zůstatek kraj, na jehož území má spolek sídlo.*“ (zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 272 odst. 2) Obec či kraj použijí tyto prostředky k uskutečnění veřejně prospěšného cíle.

Spolek může být také zrušen dobrovolně rozhodnutím členů členské schůze. Při dobrovolném zrušení spolku se vychází ze stanov nebo podle obecných ustanovení o zrušení právnické osoby. Další možností je zrušení spolku po uplynutí doby, na kterou byl spolek založen, nebo po dosažení cílů, ke kterým byl spolek založen. Pokud má spolek i spolky

pobočné, musí nejprve zaniknout všechny pobočné spolky. K úplnému zániku spolku dochází výmazem z veřejného rejstříku.

2.2.6.1 Fúze

Další možností je zánik spolku tzv. fúzí. „*Zúčastněné spolky uzavírají smlouvu o fúzi jako smlouvu o sloučení spolků, nebo jako smlouvu o splynutí spolků.*“ (zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 274) Při fúzi alespoň jeden ze slučujících se spolků zanikne bez likvidace. Majetkové vyrovnání může proběhnout bez likvidace, pokud právním nástupcem práv a povinností se stává nově vzniklý spolek. Práva a povinnosti přecházejí dnem zápisu přeměny do spolkového rejstříku na jeden ze zúčastněných spolků. Jak již bylo řečeno, při fúzi jeden ze spolků zanikne sloučením a druhý spolek nabyde práva a povinnosti zaniklého spolku.

Při procesu splynutí spolků vzniká úplně nový spolek. Zúčastněné spolky tedy zanikají bez likvidace a jejich práva a povinnosti jsou převedeny na nově vzniklý spolek.

Návrh smlouvy o splynutí či sloučení spolků musí obsahovat alespoň název, identifikační číslo a sídlo každého spolku. Je také velmi důležité uvést, který ze spolků zaniká a který bude spolkem nástupnickým. Také musí být uveden rozhodný den, tzn. den, od něhož je jednání zanikajícího spolku přisuzováno z účetního hlediska na účet nástupnického spolku. Dalším dokumentem, který je třeba vyhotovit, je zpráva vysvětlující hospodářské i právní důvody a důsledky fúze. Tato zpráva nemusí být vyhotovena, pokud jsou všichni členové spolku také členy statutárních a kontrolních orgánů, anebo pokud s nevyhotovením zprávy všichni souhlasí. Před zasedáním členské schůze, které bude předložen návrh fúze ke schválení, musí být ve lhůtě 30 dnů zpřístupněny všem členům společná oznámení, kterých spolků se fúze týká a kdo se stane spolkem nástupnickým, stanovy nástupnického spolku, výkaz majetku a závazků všech zúčastněných spolků, ne starší než šest měsíců, a zpráva vysvětlující hospodářské i právní důvody a důsledky fúze. „*V případě, že spolek není příjemcem plnění z veřejného rozpočtu, nebo má-li zanedbatelný počet věřitelů a je-li celková výše zanedbatelná, postačí, doručí-li oznámení známým věřitelům.*“ (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 171)

Návrh smlouvy o fúzi schvalují členské schůze spolků. Ty mohou návrh pouze schválit nebo odmítnout. Podání návrhu na zápis fúze do veřejného rejstříku se zúčastňují všechny spolky, kterých se tato fúze týká. Orgán oprávněný zapisovat fúze spolků do veřejného rejstříku provede při zápisu fúze také výmaz zanikajícího spolku z veřejného rejstříku a запиše, kdo je právním nástupcem zanikajícího spolku.

2.2.6.2 Rozdělení spolku

Rozdělení spolku upravuje § 288 a 289 NOZ. Rozdělení spolků může probíhat dvěma způsoby. Prvním způsobem je rozdělení sloučením, kdy zúčastněné spolky uzavírají smlouvu o rozdělení, tento způsob je upraven v § 288 NOZ. V tomto případě je vyhotovena smlouva mezi nástupnickými spolky a rozdělovaným spolkem. Ve smlouvě o rozdělení najdeme údaje o názvu, sídle a identifikující údaje zúčastněných spolků. Dále musí být ve smlouvě uvedeno, který spolek zaniká a které spolky jsou nástupnické, určení, jaký majetek a dluhy zanikajícího spolku přejímají nástupnické spolky, určení, kteří zaměstnanci zanikajícího spolku se stávají zaměstnanci jednotlivých nástupnických spolků a musí zde být uveden rozhodný den. Nastane-li změna stanov u některého z nástupnických spolků, musí zde být uvedena také dohoda o této změně. Dnem zápisu přeměny do veřejného rejstříku je jeden ze spolků zrušen bez likvidace a jeho práva a povinnosti přecházejí na nástupnické spolky.

Pokud spolek zaniká rozdělením se založením nových spolků, musí vyhotovit projekt rozdělení. Tento projekt obsahuje podobné informace jako smlouva o rozdělení s výjimkou návrhu na stanovy nástupnických spolků. Minimální náležitosti projektu stanoví zákon. Při procesu rozdělení existuje pouze zanikající spolek, nástupnické spolky zatím neexistují, vznikají až po zániku existujícího spolku. Po zápisu rozdělení do veřejného rejstříku nelze projekt rozdělení změnit nebo zrušit.

V Příloze č. 2 je uvedena komparace občanských sdružení a spolků. Jsou zde porovnány zásadní rozdíly vzniku, právní úpravy, účetnictví, auditu a povinnosti zveřejňování občanských sdružení a spolku.

3 Charakteristika pobočného spolku Český zahrádkářský svaz Karviná

Organizované zahrádkaření má u nás dlouholetou tradici, která má počátky již v minulém století. Dříve vznikaly zahrádky a zahrádkové kolonie spíše z důvodu obživy, lidé si mnoho potravin pěstovali sami. V dnešní době již nemá každý možnost vlastnit zahrádku a je pro něj výhodnější a pohodlnější zajít si do obchodu a koupit, co potřebuje. Dnes zahrádkové kolonie slouží spíše k aktivnímu oddechu.

3.1 Historie Českého zahrádkářského svazu

Začátky v organizování zahradníků, sadařů, vinařů a dalších sahají daleko před dobu Karlovu až k době cyrilometodějské. Důležitý rozvoj ovocnictví a sadařství nastal s rozvojem hospodářsko-politickým. V období třicetileté války zaznamenala tato hnutí velký útlum, návrat nastal v období obrozeneckém. První spolek založený v této oblasti na území naší republiky byl Spolek zahrádkářský (pomologický). Byl založen roku 1816 a jeho hlavní náplní bylo např. zavádět ovocnictví všude, kde toto odvětví není vyvinuto, propagovat základní znalosti o něm, usilovat o to, aby se ovoce zpracovávalo osvědčenými metodami zejména na Moravě a ve Slezsku. Spolek čítal více než 200 členů a v roce 1849 se přejmenoval na Ovocnicko-vinařský a zahradnický spolek. (Peleška, 1982)

Dalším důležitým milníkem je rok 1918. V tomto roce vznikl Ústřední svaz spolků pro zakládání zahrádkových kolonií v republice Československé. Po roce 1940 byl vyvíjen nátlak na sloučení zahrádkářských organizací, ale Ústřední svaz toto sloučení odmítal. V roce 1944 byly tyto organizace sloučeny a vznikl Svaz zahrádkářů. V době okupace byl společenský život omezen, avšak schůze, členské a veřejné přednášky a jiné akce zahrádkářů byly navštěvovány v hojném počtu.

Ke konci roku 1947 bylo již v Čechách 41 spolků s 22 054 členy a na Moravě bylo 34 spolků s 1 516 členy. Od roku 1951, kdy byl přijat spolkový zákon č. 68/1951 Sb., o dobrovolných organizacích a shromážděních, se začalo jednat o nové organizační formě a nové náplni v jednotlivých organizačních jednotkách. V roce 1956 bylo rozhodnuto o převedení Jednoty na celostátní organizaci. Byla provedena organizační příprava a vypracován a předložen návrh stanov. V následujícím roce dne 26. 3. 1957 vydalo Ministerstvo vnitra rozhodnutí o schválení. Tím zanikla Jednota zahrádkářů a vznikla nová organizace Československý svaz zahrádkářů a ovocnářů. Po těchto organizačních změnách začal plný rozvoj, bylo zdokonaleno působení okresních a místních poboček a nastal velký

přiliv členů. V letech 1959-1960 proběhla decentralizace svazu ve všech krajích. Místní pobočky vedly jmenné členské evidence a krajské pobočky hlásily nové pobočky orgánům vnitřní správy příslušného okresního národního výboru. V těchto letech činil členský příspěvek 12 Kčs ročně. Na konci roku 1959 svaz sčítal 80 260 členů a 1 279 poboček. Již o rok později se počet členů zvýšil více jak o deset tisíc, jejich celkový počet byl 95 372 členů v České republice a 6 363 členů na Slovensku. Plán činnosti byl každoročně rozsáhlejší, jednalo se o rozšiřování forem intenzivního ovocnářství, školení, kurzy, instruktáže, výstavy, akce týkající se roubování odrůd, úpravy měst a další. V letech 1959-1960 svaz uspořádal 508 výstav, kterých se zúčastnilo okolo 502 000 návštěvníků. Aktivita svazu i nadále rostla, byl vydáván zahrádkářský časopis, byly podnikány akce na vysazování stromů a keřů, ošetřování ovocných stromů, vzrostl počet přednášek, instruktáží, výstav ovoce, zeleniny a květin, také rostl zájem o svazové moštárny, kde bylo zpracováno 8 700 tun ovoce, palírny, kompostárny, povidlárny a sušárny. (Peleška, 1982)

Důležitý okamžik nastal v roce 1969, kdy poprvé začal počet členů stagnovat, za rok se zvýšil pouze o 382 osob a počet organizací vzrostl o 5. Od března tohoto roku začal svaz také vydávat časopis Zahrádkář, který se vydává dodnes. V roce 1970 došlo k oddělení slovenských zahrádkářů a vznikl nový název Český ovocnářský a zahrádkářský svaz. K další změně názvu došlo o 9 let později, svaz byl přejmenován na Český zahrádkářský svaz (Svobodová, 2004). Na konci roku 1979 měla členská základna 341 218 členů a 3 761 základních organizací. Významný byl také rok 1984. V tomto roce se uskutečnilo první národní kolo soutěže Mladý zahrádkář.

Po roce 1990 došlo k několika zásadním změnám. Došlo ke zrušení ústředních a okresních výborů, které byly nahrazeny republikovou radou a územními radami. Český zahrádkářský svaz se také zařadil mezi nepolitické organizace. V tomto roce nabyl účinnost zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, díky němuž bylo Českému zahrádkářskému svazu umožněno požádat o novou registraci u Ministerstva vnitra ČR. Velkou roli zde hrála také privatizace. Mnoha zahrádkářům i celým zahrádkářským koloniím hrozil zánik z důvodu vrácení pozemků jejich původním majitelům, jak bylo zakotveno v zákoně č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku. Mnozí zahrádkáři tak přišli o právo užívat svou půdu a v mnoha případech to končilo žalobami u soudu. Byl přijat program pro stabilizaci zahrádkářského hnutí ČR. Jeho cílem bylo vytvořit předpoklady právní i věcné pro udržení současných pozemků Českého zahrádkářského svazu. Výsledkem bylo právní zajištění pozemků Českého zahrádkářského svazu.

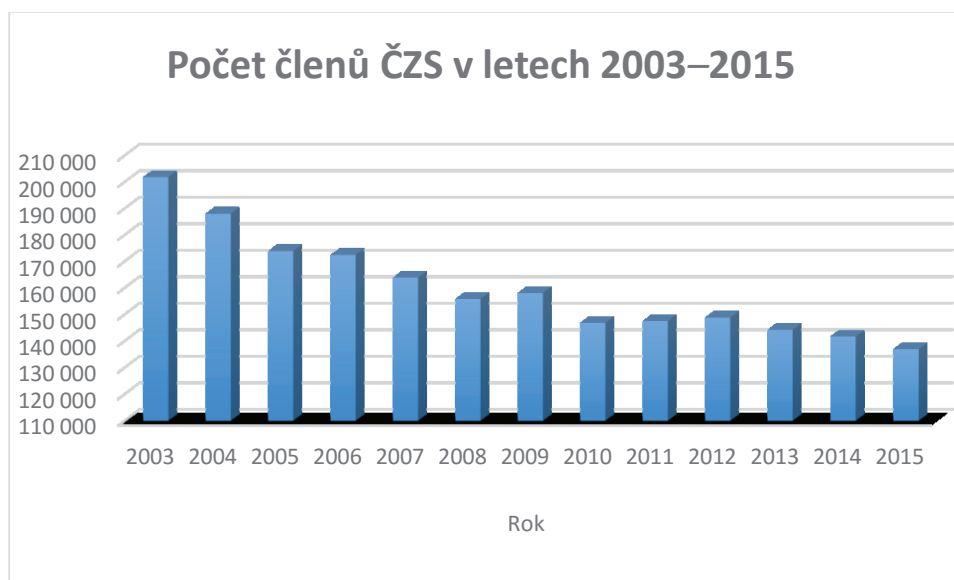
V roce 1994 se stala republiková rada nejvyšším orgánem svazu. Skládá se ze zástupců všech územních sdružení. Dále byly schváleny Ministerstvem vnitra nové stanovy Českého zahrádkářského svazu, které výrazně zvýšily pravomoc jednotlivých základních organizací Českého zahrádkářského svazu.

Od roku 1996 byl Český zahrádkářský svaz členem Evropské unie zahrádkářů (Office International du Coin de Terre et des Jardins Familiaux). Jeho součástí byl ovšem pouze do roku 2008. Důvod vystoupení byl jasný, ČZS neměl dostatek financí potřebných pro účast na jednotlivých konferencích a zasedáních, které se konaly po celé Evropě. (Ambrožová, Benda, Ernest, Labuta a kol., 2011)

Po roce 1990 došlo ke stagnaci nových členů i zahrádkových osad. Lidé se mohli více seberealizovat v jiných oblastech, příčinu můžeme vidět i v privatizaci či vzniku nových obytných, panelových domů, anebo můžeme tuto stagnaci přisoudit k nechuti mladých lidí zapojovat se do kolektivních prací, soužití a začlenění se do tohoto sdružení.

Jak můžeme vidět v grafu 3.1, počet členů ČZS má od roku 2003 klesající trend. Pouze v letech 2009, 2011 a 2012 došlo ke zvýšení počtu členů ČZS.

Graf 3.1 Počet členů ČZS v letech 2003–2015

Zdroj: Věstníky ČZS, vlastní zpracování

3.2 Organizační struktura Českého zahrádkářského svazu

Český zahrádkářský svaz se skládá z hlavního spolku a z jeho organizačních jednotek, nyní již pobočných spolků. Sídlo hlavního spolku se nachází v Praze 3. „*Svaz má právní postavení samostatné právnické osoby s vlastní právní osobností, která vyvíjí svoji činnost v souladu se stanovami, ostatními vnitrosvazovými normami a zvláštními právními předpisy. Svaz vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající. Má vlastní majetek a samostatnou majetkovou odpovědnost.*“ (Stanovy ČZS, z. s. § 1 odst. 4)

„Republikovými orgány svazu jsou:

- sněm ČZS,
- republiková rada,
- představenstvo,
- kontrolní komise,
- rozhodčí komise. “ (Stanovy ČZS, z. s. § 3 odst. 1)

Nejvyšším orgánem Českého zahrádkářského svazu je sněm ČZS. Tento sněm se koná vždy jednou za 5 let, na počátku nového volebního období. Sněm tvoří 106 delegátů z územních sdružení. Jeho náplní je rozhodovat a vést svaz k jeho hlavnímu cíli. Sněm také může volit a odvolávat členy jednotlivých orgánů svazu, hodnotit činnost těchto orgánů, schvalovat stanovy a rozhodovat o zrušení svazu. Dále také volí republikovou radu, kontrolní a rozhodčí komisi svazu a představenstvo svazu.

V republikové radě působí 75 členů, kteří jsou zvoleni územními radami. Jejich doba působnosti je 5 let, schází se minimálně jednou ročně, kdy zasedání svolává představenstvo svazu, a jsou nositelem právní subjektivity. V čele republikové rady stojí představenstvo, které si republiková rada volí ze svých členů. Představenstvo tvoří předseda, který jedná jménem svazu, místopředsedové, tajemník a členové. Dohromady tedy představenstvo tvoří 7 členů. Jejich cílem je koordinace činnosti svazu, kvůli které se scházejí minimálně čtyřikrát ročně. Republiková rada je tedy orgánem řídicím a výkonným. Mezi hlavní činnosti republikové rady patří například schvalování rozpočtu republikových orgánů svazu, schvalování vnitřních norem, stanovování počátku a konce funkčního období členů volených orgánů svazu a další.

Kontrolní komise svazu je odpovědná pouze sněmu, na ostatních orgánech je nezávislá. Kontrolní komisi tvoří alespoň 7 členů, z kterých je vybrán předseda kontrolní komise. Úkolem

kontrolní komise je především kontrolovat zda svaz plní veškeré své činnosti v souladu se zvláštními právními předpisy, stanovami a dalšími předpisy. Podrobný popis najdeme ve stanovách svazu.

Dalším republikovým orgánem svazu je rozhodčí komise, kterou tvoří minimálně 7 členů včetně předsedy rozhodčí komise. Schůze této komise se musí konat minimálně jednou ročně. Členem se může stát pouze osoba bezúhonná, zletilá, plně svéprávná, která nepůsobí jako člen v jiném orgánu svazu. Náplní práce rozhodčí komise je například přezkoumat sporné záležitosti ve věcech voleb do orgánů svazu, přezkoumat rozhodnutí členské schůze o vyloučení člena ze svazu a další. Proti rozhodnutí rozhodčí komise se může odvolat pouze republiková rada.

Územními orgány svazu jsou:

- územní sdružení,
- základní organizace.

V České republice existuje 75 územních sdružení. Nejvyšším orgánem územního sdružení je konference územního sdružení Českého zahrádkářského svazu, která se koná jednou za pět let. Dále má územní sdružení radu, která se schází mezi jednáním územních konferencí. Představenstvo a kontrolní komise územního sdružení tvoří další jeho orgány. Hlavním cílem územního sdružení je propagovat zahrádkářskou činnost, uspokojovat zájmy svých členů, hájit jejich zájmy, podílet se na ochraně životního prostředí a další. Organizují pro své členy, ale i širokou veřejnost zájmové kroužky, přednášky, školení, výstavy, soutěže, zájezdy, odborné a organizační porady a mnoho dalších akcí.

Členové ČZS se sdružují v základních organizacích. Ty se poté seskupují v územních sdruženích. K 31. prosinci 2015 bylo evidováno 2 660 základních organizací. Hovoříme o pobočných spolcích, které se zapisují do veřejného rejstříku a mají vlastní právní subjektivitu, hospodaří se svým majetkem a jednají svým jménem. Jejich nejvyšším orgánem je členská schůze a dalšími orgány jsou výbor a kontrolní komise.

Dle stanov svazu jsou dalšími institucemi:

- Ústředí svazu,
- odborné komise a pracovní komise,
- Krajská koordinační rada.

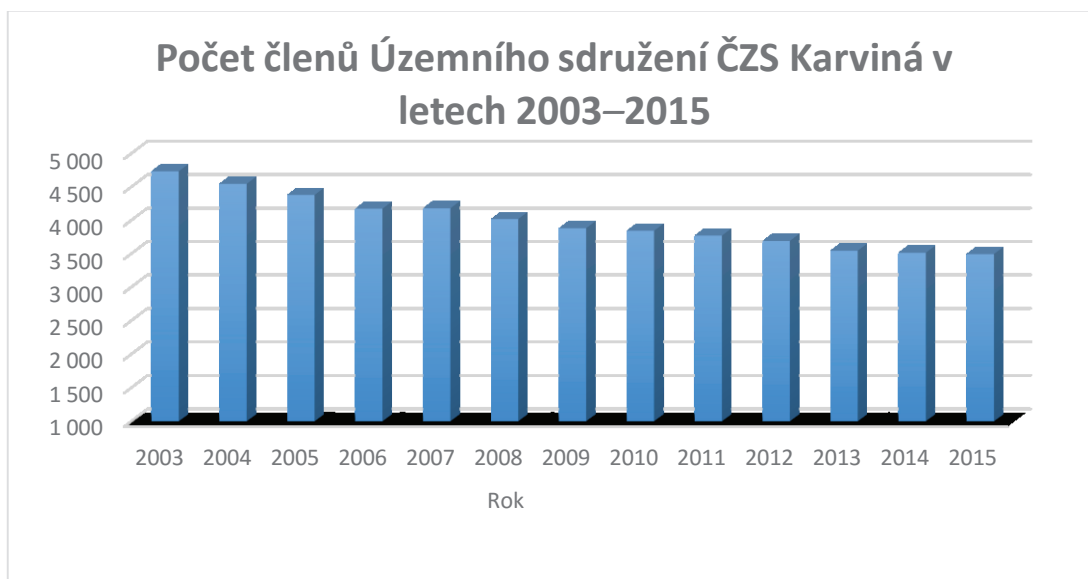
3.3 Pobočný spolek Územní sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná

Zahradnictví a celkově vztah k přírodě má na Karvinsku dlouholetou tradici. Již v roce 1933 byla založena „Společnost přátel zahrady“. Ve třicátých letech minulého století v tomto okrese působilo několik spolků. Po roce 1938 byly veškeré spolky zrušeny a obnovení nastalo až v roce 1955. Vznikly nové zahrádkářské organizace v Dětmovicích, v Orlové a v Ostravě Porubě. Lidé si zahrádkářství opět oblíbili a začali se o něj více zajímat. Velkou zásluhu na tom měl i místní časopis Zahrádkář Velké Orlové a odborné přednášky. V červnu roku 1957 byl založen Okresní výbor pro okres Karviná. Poté se název změnil na Český zahrádkářský svaz okresní výbor Karviná, později na Český zahrádkářský svaz územní rada Karviná, dále na Český zahrádkářský svaz územní sdružení Karviná, a nyní je aktuální název Územní sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná. Územní sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná bylo zapsáno do spolkového rejstříku dne 1. ledna 2014 na návrh spolku hlavního.

Činnost pobočného spolku Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná spočívá zejména v uspokojování potřeb svých členů. Jeho náplní je především pořádání výstav, exkurzí a zájezdů například do Tych a okrasných zahrad v Pisarzowicích (obojí Polsko), pořádání odborných přednášek jednak ve školách pro mládež, ale také pro širokou veřejnost. Zřizují také odborné poradny pro pěstitele a spolupracují se zahrádkáři z Polska. V rámci této spolupráce již proběhla např. výstava Zahrádkáři společně – Działkowcy wspólnie, která byla financována z prostředků evropského fondu. Územní sdružení je také v úzké součinnosti s ostatními spolky, jako jsou například včelaři, rybáři, požárníci, myslivci a další.

Počet členů Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná neustále klesá. Stejně tak se snižuje i počet základních organizací, které spadají pod toto územní sdružení. Pro srovnání od roku 1982 se počet členů Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná snížil téměř o pět tisíc a mezi lety 2003 až 2015 se počet snížil o 1 240 členů. Počet základních organizací do roku 1989 rostl, ale po roce 1990, kdy jich bylo 97, začal jejich počet klesat a nyní existuje pouze 81 základních organizací, které spadají pod Územní sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná. V grafu 3.2, je zobrazen vývoj počtu členů Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná v letech 2003–2015.

Graf 3.2 Počet členů Územního sdružení ČZS Karviná v letech 2003–2015

Zdroj: Sumáře Územního sdružení ČZS Karviná, vlastní zpracování

3.3.1 Organizační struktura Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná

Mezi orgány Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná patří konference územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná, rada územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná, představenstvo územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná a kontrolní komise územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná.

Konferenci Územního sdružení ČZS Karviná tvoří zástupci základních organizací, které spadají pod územní sdružení Karviná. Konference se uskutečňuje jednou za 5 let. V její kompetenci je volit členy územní rady a kontrolní komise územního sdružení. Tyto členy, i předsedu kontrolní komise, může odvolávat. Dále také stanovuje počet členů představenstva územního sdružení a rozhoduje o zrušení územního sdružení s likvidací či bez ní.

Statutárním, výkonným a řídícím orgánem svazu na území jeho působnosti je územní rada Českého zahrádkářského svazu Karviná. Do působnosti rady patří například projednávat a schvalovat rozpočet, plán činnosti a hospodaření územního sdružení, zřizovat odborné a pracovní komise územního sdružení, jednat a usnášet se o návrzích a podnětech základních organizací a další. (Stanovy ČZS, § 20 odst. 3)

Představenstvo ČZS Karviná tvoří předseda, tři místopředsedové, tajemnice a dva členové. Celkově tedy v představenstvu figuruje sedm osob, které jednají o zřizování

odborných poraden, pořádání různých akcí pro mládež a širokou veřejnost a zajišťování celkové činnosti svazu. Hospodaří s finančními prostředky v rámci schváleného rozpočtu, připravují kandidátní listinu pro volby do představenstva územního sdružení a kontrolní komise územního sdružení a další.

Posledním orgánem Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná je kontrolní komise. Tuto komisi tvoří předseda a další dva členové.

3.3.2 Činnost pobočného spolku Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná

Vedle činnosti hlavní má Územní sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná také činnost vedlejší.

3.3.2.1 Hlavní činnost

Hlavní činností Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná je především prodej členských známek a tiskopisů, dále také organizování a podporování odborné zahrádkářské činnosti, organizování odborných přednášek pro členy a instruktory, pořádání místních, okresních a krajských výstav ovoce, zeleniny a květů, organizování seminářů a instruktáží s praktickými ukázkami pěstování pro děti ze základních škol. Věnují se také pořádání soutěží Mladého zahrádkáře pro děti ze základních škol a kroužku Mladého zahrádkáře v rámci okresu, pořádání mezinárodní soutěže dětí v zahradnických znalostech a dovednostech, organizování floristické soutěže pro děti, studenty a seniory a v neposlední řadě provádění poradenské činnosti v oblasti pěstování a ochrany rostlin.

3.3.2.2 Vedlejší činnost

Územní sdružení ČZS Karviná provozuje i činnost vedlejší. K této vedlejší činnosti patří především zajištění prodeje hnojiv, postřiků, odborných publikací, léčivek, kalendářů a tiskopisů pro členy svazu. Územní sdružení je také vlastníkem objektu, který z větší části pronajímá. Pronajímá také zasedací místnost pro schůze základní organizace. Do vedlejší činnosti je také zahrnuto pořádání akce Setkání zahrádkářů, která je akcí ziskovou, proto je zařazena do vedlejší činnosti. Územní sdružení vlastní dva spořicí účty, úroky z těchto účtů spadají také do vedlejší činnosti. V letošním roce územní sdružení odkoupilo parcely kolem své budovy od Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových po desetiletém jednání. Část těchto parcel poté územní sdružení odprodalo vedlejší firmě.

3.3.3 Účetnictví Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná

Územní sdružení účtuje v soustavě podvojného účetnictví, dále jen účetnictví. Účetnictví je vedeno v plném rozsahu v ekonomickém systému WinDUO. Řídí se tedy zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ale také vyhláškou č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví. Dalšími předpisy, kterými se sdružení řídí, jsou České účetní standardy č. 401 – 414. Hmotnou odpovědnost má pokladník a předseda. Účtový rozvrh si sdružení sestavuje samostatně podle svého uvážení a potřeb jednotlivých účtů. Tento účtový rozvrh sestavuje na základě směrné účtové osnovy, kterou nalezneme v příloze č. 3 k vyhlášce č. 504/2002 Sb.

S novelou zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů vyvstala pro spolky povinnost zveřejňování. V případě našeho spolku, který spadá pod mikro účetní jednotky, které nemají povinnost auditu, nemusí zveřejňovat výkaz zisku a ztráty. Územnímu sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná tedy vznikla povinnost zveřejnit rozvahu za rok 2014 a to v termínu nejpozději do 31. března 2016 a rozvahu za rok 2015 nejpozději do 30. listopadu 2017. Územní sdružení tyto dokumenty zasílá v elektronické formě hlavnímu spolku Českému zahrádkářskému svazu Praha, který tyto dokumenty zveřejní uložením do sbírky listin.

Spolek zveřejňuje podle § 66 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob zejména:

- stanovy spolku,
- usnesení ustavující schůze spolku, byl-li spolek založen usnesením ustavující schůze,
- rozhodnutí příslušného orgánu spolku o založení, zrušení nebo přeměně pobočného spolku; po každé změně musí být uloženo také jejich platné úplné znění, rozhodnutí o volbě nebo jmenování, odvolání nebo doklad o jiném ukončení funkce osob, které jsou členem statutárního orgánu nebo likvidátorem,
- rozhodnutí o zrušení spolku a rozhodnutí, jímž se toto rozhodnutí ruší,
- rozhodnutí o přeměně spolku a rozhodnutí, jímž se toto rozhodnutí ruší,
- rozhodnutí soudu o neplatnosti právnické osoby, konečnou zprávu o průběhu likvidace,
- smlouvu o sloučení spolků, smlouvu o splynutí spolků, smlouvu o rozdělení sloučením a další.

4 Analýza financování a hospodaření pobočného spolku

V následující kapitole bude pozornost zaměřena na analýzu financování a hospodaření Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná. Budou popsány jednotlivé složky financování tohoto pobočného spolku a pomocí horizontální a vertikální analýzy posoudíme vývoj nákladů a výnosů a podíl jednotlivých složek výnosů a nákladů na celkových výnosech a nákladech Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná za 4 roky. Druhá část této kapitoly bude zaměřena na analýzu hospodaření. Provedeme horizontální a vertikální analýzu rozvahy v letech 2012–2015 a na závěr zhodnotíme finanční situaci podniku a navrhneme případné doporučení a změny.

Na začátku si ještě vysvětlíme, co to vůbec finanční analýza je a k čemu slouží. *Růčková (2015) definuje finanční analýzu jako systematický rozbor získaných dat, která jsou obsažena především v účetních výkazech a podle Kalouda (2016) se jedná o nástroj, který nám dovolí z běžně dostupných informací získat informaci další, běžně nedostupnou.* Hlavním cílem finanční analýzy je zjistit a vyhodnotit úspěšnost a ekonomickou situaci firmy a připravit takové podklady, které zajistí další kvalitní fungování zkoumaného podniku. Díky finanční analýze můžeme zhodnotit, jak se firma vyvíjela, a také díky ní můžeme provádět krátkodobé i strategické plánování firmy. Slouží tedy především k finančnímu plánování v podniku.

4.1 Financování Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná

Financování nestátní neziskové organizace, tedy v našem případě pobočného spolku, probíhá pomocí vlastních, cizích a ostatních zdrojů (Stejskal, 2012). Územní sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná je z velké části financováno z cizích, veřejných zdrojů, především z dotací. Velkou roli zde hrají také vlastní zdroje, jako jsou členské příspěvky, výnosy za vlastní výkony, prodané zboží či pronájem. Jednotlivé složky si podrobněji probereme.

Územní sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná má příjmy z těchto dotací:

- dotace Ministerstva zemědělství ČR,
- dotace Magistrátu města Karviné,
- dotace Moravskoslezského kraje.

Dotace z Ministerstva zemědělství ČR

O tyto dotace žádá Územní sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná prostřednictvím hlavního spolku ČZS Praha. Jedná se o dotace na oblastní školení, kdy je zajištěn celkový průběh dvoudenního školení, cestovné, materiál, dohody pro přednášející a další režijní náklady. Dále se jedná o dotace na pořádání soutěže dětí Mladý zahrádkář, ze kterých se proplácí cestovné, nákup cen a publikací, nákup materiálu a poštovné. Další dotace z Ministerstva zemědělství se týkají spolupráce, především se spolky ze Slovenska či Polska. Z těchto dotací je hrazeno zejména cestovné spojené s těmito spolupracemi. V neposlední řadě Územní sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná získává také dotace na odborné přednášky, především na odměny lektorům, cestovné přednášejících, materiál a další režijní náklady, a krajské výstavy. U krajských výstav jdou zdroje především na propagaci, materiál, cestovné, přepravu exponátů, nájem a pronájem podstavců a panelů pro exponáty.

Dotace z Magistrátu města Karviné

Tyto dotace slouží především jako finanční podpora činnosti Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná. Jedná se o účelové neinvestiční dotace na zajištění činnosti včetně rekonstrukce a nutných oprav, zejména na náklady za dopravu, materiál a jiné provozní náklady. Dále také magistrát poskytuje dotace na okresní výstavy ovoce, zeleniny a květin, které slouží ke krytí nákladů, jako jsou propagace, nákup materiálu pro výstavu, nákup cen do soutěží, cestovné, dohody za aranžmá, instalaci a hlídání objektu, kde se výstava nachází, poštovné a další.

Dotace Moravskoslezského kraje

Dotace z Moravskoslezského kraje jsou zaměřeny především k úhradě nákladů v rámci mezinárodních krajských výstav *Život na zahradě* a také na úhradu nákladů spojených s pořádáním mezinárodních soutěží dětí.

Územní sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná také čerpá finance z těchto příspěvků:

- přijaté příspěvky mezi organizačními složkami,
- příspěvek republikové rady (dále jen RR) na činnost Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná,

- příspěvek RR z fondu rozvoje pro činnost Krajské koordinační rady Moravskoslezského kraje,
- příspěvek RR z fondu rozvoje pro oblastní školení,
- přijaté členské příspěvky.

Přijaté příspěvky mezi organizačními složkami

Příspěvky slouží především k pokrytí nákladů na občerstvení pro účastníky soutěží Mladý zahrádkář a floristické soutěže. V tomto roce také Územní sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná zažádalo o příspěvek z rizikového fondu RR z důvodu vloupání do objektu sdružení. Tento příspěvek v hodnotě 43 000 Kč slouží na nákup dataprojektoru, počítače a dalšího drobného majetku.

Příspěvek RR na činnost Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná

Tento příspěvek územní sdružení používá k pokrytí nákladů v rámci jeho činnosti. Dále také k distribuci členských známek, poštovního, které je spojené s členskými známkami a v neposlední řadě na mzdu pracovníka, který zajišťuje a provádí distribuci členských známek pro členy základních organizací našeho okresu.

Příspěvek RR z fondu rozvoje pro činnost Krajské koordinační rady Moravskoslezského kraje

Krajská koordinační rada Moravskoslezského kraje je tvořena šesti územními sdruženími Českého zahrádkářského svazu, která kopírují hranici Moravskoslezského kraje. Příspěvek slouží ke krytí nákladů na cestovné a občerstvení pro schůze zástupců Krajské koordinační rady, které se konají pětkrát až šestkrát ročně.

Příspěvek RR z fondu rozvoje pro oblastní školení

Finance slouží k proplácení dohod o provedení práce organizátorů oblastního školení a odborných instruktorů.

Přijaté členské příspěvky

Podle stanov je povinností každého člena úhrada členské známky. Hodnota členské známky je schvalována nejvyšším orgánem, tedy republikovou radou. Územní sdružení zažádají nadřízený orgán tedy ekonomické oddělení Českého zahrádkářského svazu o zaslání členských známek podle počtu členů v základních organizacích na příslušný rok. Územní

sdužení tyto členské známky poté prodávají základním organizacím za 60 Kč. Z těchto 60 Kč odvádí územní sdužení 30 Kč Českému zahrádkářskému svazu Praha.

Další výnosy Územního sdužení Českého zahrádkářského svazu Karviná tvoří tržby za služby, kde řadíme především nájemné, platby za exkurze a oblastní školení, tržby za zboží tzn. tržby za prodané hnojivo, kalendáře, příjem ze vstupenek na výstavy a jiné. Zbylými výnosy jsou úroky, ostatní výnosy jako pronájem části pozemku, tržby z prodeje materiálu a jiné.

4.1.1 Vývoj a struktura výnosů Územního sdužení Českého zahrádkářského svazu Karviná v letech 2012–2015

Tato část kapitoly bude zaměřena na analýzu financování Územního sdužení Českého zahrádkářského svazu Karviná v letech 2012–2015. Nejprve si specifikujeme jednotlivé výnosy tohoto sdužení, které jsou zachyceny v tabulce 4.1, a poté bude provedena horizontální a vertikální analýza výnosů Územního sdužení Českého zahrádkářského svazu Karviná v letech 2012–2015.

Tab. 4.1 Vývoj výnosů v letech 2012–2015

Výnosy	2012	2013	2014	2015
Provozní dotace	226 211,00 Kč	212 902,00 Kč	202 717,00 Kč	265 304,00 Kč
Tržby za služby	223 725,00 Kč	232 640,00 Kč	202 430,00 Kč	220 020,00 Kč
Přijaté členské příspěvky	112 090,00 Kč	107 160,00 Kč	96 390,00 Kč	103 410,00 Kč
Tržby za zboží	75 166,27 Kč	64 071,17 Kč	68 919,82 Kč	56 633,00 Kč
Přijaté příspěvky RR	21 562,00 Kč	23 750,00 Kč	18 000,00 Kč	55 100,00 Kč
Úroky	12 979,46 Kč	8 710,22 Kč	5 492,33 Kč	1 794,79 Kč
Ostatní výnosy	8 836,28 Kč	34 882,00 Kč	58 600,75 Kč	110 699,50 Kč
Prodej materiálu	853,00 Kč	898,00 Kč	1 326,00 Kč	844,00 Kč
Celkem	681 423,01 Kč	685 013,39 Kč	653 875,90 Kč	813 805,29 Kč

Zdroj: Výkazy zisku a ztráty ČZS Karviná v letech 2012–2015, vlastní zpracování

Tabulka 4.1 zobrazuje veškeré výnosy ČZS Karviná v letech 2012–2015. Díky této tabulce můžeme zhodnotit, že největší výnosy sdužení plynou z provozních dotací a z tržeb za služby. Naopak nejmenší výnosy plynou z úroků na terminovaném vkladu, běžném účtu a z prodeje materiálu. Hodnota výnosů z prodeje materiálu za celé čtyři sledované roky nepřesáhla 1 400 Kč. Největší rozdíly v těchto čtyřech letech byly zaznamenány mezi lety 2014–2015, kdy největší nárůst výnosů byl zaznamenán u provozních dotací, a to o 62 587 Kč, dále také u ostatních výnosů o 53 893,54 Kč a v neposlední řadě došlo ke zvýšení o 37 100 Kč u příspěvků republikové rady. Přesněji jsou tyto změny zobrazeny v Příloze č. 3, ve které bude provedena horizontální analýza výnosů této organizace.

4.1.1.1 Horizontální analýza výnosů

Nejprve bude provedena horizontální analýza neboli analýza trendů či analýza po řádcích. Díky horizontální analýze dokážeme zjistit, o kolik se změnily jednotlivé položky finančních výkazů v čase anebo o kolik procent se změnily jednotlivé položky v čase. Cílem je v obou případech absolutně i relativně změřit intenzitu změn jednotlivých položek (Růčková, 2015). Jde tedy o analýzu vývoje finančních ukazatelů v závislosti na čase (Kalouda, 2016). Ve výsledku analýzy sledujeme buďto pozitivní, či negativní změnu, podle toho, zda položka v čase klesá nebo roste. Vyjádření absolutní změny se provádí pomocí vzorce 4.1.

$$\text{Absolutní změna} = \text{hodnota}_t - \text{hodnota}_{t-1} \quad (4.1)$$

U této absolutní změny sledujeme, o kolik jednotek se změnila sledovaná položka v čase. Při vyjádření procentní změny používáme vzorec 4.2.

$$\text{Procentní změna} = \frac{\text{absolutní změna}}{\text{hodnota}_{t-1}} \cdot 100 \quad (4.2)$$

Tato změna nám udává, o kolik procent se sledovaná položka změnila v čase. Tyto výsledky nám slouží k odhadu, jak by se analyzovaná položka měla dále vyvíjet v čase. Ovšem toto nemusí platit vždy.

Horizontální analýza výnosů Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná v letech 2012–2015, Příloha č. 3

Z Přílohy č. 3 je patrné, že největší výnosy Územnímu sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná plynou z provozních dotací a tržeb za služby. Provozní dotace měly v letech 2012–2014 klesající tendenci, ovšem v roce 2015 jsme zaznamenali nárůst o 30,87 %. Tuto změnu způsobilo přijetí vysoké dotace v částce 100 000 Kč od Magistrátu města Karviné na činnost. Druhou největší položkou mezi výnosy organizace jsou tržby za služby. I tato skupina výnosů, stejně jako provozní dotace, měla kolísavou tendenci. Ke snížení došlo v roce 2014, kdy tržby za služby poklesly o 12,99 % z důvodu snížení nájmu nájemci. Další významnou položku výnosů tvoří přijaté členské příspěvky. Tyto výnosy měly mezi lety 2012–2014 klesající tendenci, v roce 2014 se dokonce dostaly pod 100 000 Kč, ale již v roce následujícím došlo k nárůstu těchto výnosů o 7,28 % a to z částky 96 390 Kč na 103 410 Kč. Základní organizace odebírají členské známky průběžně od listopadu až do června následujícího roku, proto mají tyto výnosy kolísavý trend.

K největším změnám mezi lety 2012–2013 došlo u ostatních výnosů, do kterých řadíme vystavené faktury pro nájemce za spotřebu elektrické energie a vodného. U těchto výnosů došlo k nárůstu o 294,76 %. Naopak k největšímu poklesu mezi lety 2012–2013 došlo u úroků, které poklesly o 32,89 % z hodnoty 12 979,46 Kč na 8 710,22 Kč. K dalšímu poklesu v tomto období došlo také u tržeb za zboží, které se snížily ze 75 166,27 Kč na 64 071,17 Kč, v procentuálním vyjádření tyto tržby poklesly o 14,76 %. U zbylých výnosů došlo k nárůstu, přesněji u přijatých příspěvků RR o 10,15 % a u výnosů z prodeje materiálu o 5,28 %.

V následujícím roce, tedy mezi lety 2013–2014, došlo k největším změnám u úroků, které stejně jako v minulém roce poklesly o téměř 37 % z důvodu neustále klesajících úrokových sazeb spořicíh a termínovaných účtů. K další významné změně došlo u ostatních výnosů, které opět vzrostly, ale nyní již pouze o 68 %. K zvýšení došlo také u výnosů z prodeje materiálu o 47,66 % z částky 898 Kč na 1 326 Kč. Oproti minulému roku vzrostly také tržby za zboží a to o 7,57 % a dosáhly tak částky 68 919,82 Kč. Naopak k poklesu došlo u přijatých příspěvků RR, snížily o 24,21 %, dále se také snížily tržby za služby a to o 12,99 % a v neposlední řadě bylo zaznamenáno snížení u provozních dotací a přijatých členských příspěvků.

V posledním sledovaném období došlo k největší změně u přijatých příspěvků republikové rady, zvýšily se o 206,11 % a to zejména z důvodu poskytnutí příspěvku z rizikového fondu RR v hodnotě 43 000 Kč pro zakoupení dataprojektoru, počítače a dalšího drobného majetku, který byl odcizen při vloupání. Zbylých 2 100 Kč bylo poskytnuto k pokrytí nákladů na občerstvení pro účastníky floristické soutěže. Příspěvek RR na činnost Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná činil v roce 2015, tzn. v posledním sledovaném období, 2 500 Kč a stejnou částku přijala organizace také v podobě příspěvku RR z fondu rozvoje pro oblastní školení. Příspěvek RR z fondu rozvoje pro činnost Krajské koordinační rady Moravskoslezského kraje činil 5 000 Kč.

Další významný nárůst v roce 2015 byl zaznamenán u ostatních výnosů, jejich hodnota se zvýšila o 88,90 % z částky 58 600,75 Kč v roce 2014 na 110 699,50 Kč. K tomuto zvýšení došlo zejména z důvodu prodeje části pozemku v hodnotě 61 000 Kč a úhrady od pojišťovny, kdy organizace požádala o úhradu pojistky z důvodu vloupání. Tato úhrada činila 9 478 Kč. Dalšími výnosy byly v roce 2015 výnosy z pronájmu, přesněji z platby nájemce za energie ve výši 33 280 Kč, a jiné výnosy v částce 6 941,50 Kč. V těchto letech se také zvýšily provozní dotace, které činily 265 304 Kč, z toho největší část tvořila dotace z Magistrátu města Karviné

na činnost přesně 110 000 Kč a dotace z Moravskoslezského kraje, které činily 100 000 Kč. Dotace z Ministerstva zemědělství činila 55 304 Kč. V roce 2014 dosahovaly provozní dotace částky 202 717 Kč. Oproti roku 2014 se provozní dotace v roce 2015 zvýšily o 30,87 % tj. o 62 587 Kč. Nárůst byl též zaznamenán u tržeb za služby. Pronájem budovy a prostor činil 120 470 Kč a tržby za exkurze a oblastní školení byly ve výši 99 550 Kč. Tržby za služby se oproti roku 2014 zvýšily celkem o 17 590 Kč, tj. zvýšení o 8,69 %. V neposlední řadě se o 7,28 % zvýšily přijaté členské příspěvky, z částky 96 390 Kč na 103 410 Kč. Jedná se o hlavní činnost organizace. Jak již bylo výše zmíněno, Územní sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná prodává členské známky ZO za 60 Kč, ze kterých poté odvádí 30 Kč Českému zahrádkářskému svazu Praha. Naopak největší pokles byl zaznamenán u úroků, a to o 67,32 %, stejně tak poklesly i tržby z prodeje materiálu, které za rok 2015 dosáhly pouze částky 844 Kč a v roce předcházejícím byla jejich hodnota 1 326 Kč, došlo k poklesu o 36,35 %. I tržby za zboží se oproti roku 2014 snížily. Jejich celková hodnota v roce 2014 činila 68 919,82 Kč a o rok později 56 633 Kč. Došlo k poklesu o 17,83 %. Největší část z těchto tržeb tvoří tržby za prodej hnojiv v celkové výši 55 407 Kč v roce 2014 a 44 636 Kč v roce 2015. Tržby za další hnojiva a postřiky v roce 2014 činily 7 719 Kč a v roce 2015 poklesly na 6 500 Kč. Ostatní příjmy, jako jsou příjmy z výstav, prodeje kalendářů a zboží, dosahovaly v roce 2014 částky 5 794 Kč a v roce následujícím částky 5 497 Kč.

4.1.1.2 Vertikální analýza výnosů

Nyní bude provedena vertikální analýza výnosů Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná v letech 2012–2015. Nejprve si řekneme, co to vůbec vertikální analýza je a k čemu slouží. Vertikální analýza, někdy také označována jako analýza komponent, se zabývá zjišťováním podílu jednotlivých položek účetních výkazů na celkové sumě nákladů či výnosů. Zkoumáme poměrnou strukturu výnosů i nákladů. „*Aplikace této metody usnadňuje srovnatelnost účetních výkazů s předchozím obdobím.*“ (Růčková, 2015, s. 43) Vertikální analýza se provádí pouze v procentním vyjádření.

V Příloze č. 4 byly zhodnoceny jednotlivé podíly složek výnosů Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná v letech 2012–2015 na celkové sumě výnosů pomocí vertikální analýzy.

Vertikální analýza výnosů Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná v letech 2012–2015, Příloha č. 4

Z vertikální analýzy výnosů, uvedené v Příloze č. 4, bylo zjištěno, že největší podíl na celkových výnosech organizace ve sledovaných letech tvoří provozní dotace společně s tržbami za služby. Obě tyto složky výnosů měly ve sledovaných letech kolísanou tendenci a jejich procentuální zastoupení se pohybovalo mezi 27 % – 34 % celkových aktiv. Provozní dotace byly nejvyšší v roce 2015 zejména z důvodu obdržení dotace od Magistrátu města Karviné na činnost ve výši 100 000 Kč. Naopak tržby za služby dosáhly svého maxima v roce 2013, kdy jejich hodnota činila 232 640 Kč a tvořily 33,96 % celkových výnosů.

Další významnou složkou výnosů této organizace jsou přijaté členské příspěvky. Jak už bylo zmíněno výše, každý člen má povinnost zakoupit si členskou známku. Územní sdružení tyto členské známky prodává základním organizacím za 60 Kč/ks. Z těchto 60 Kč odvádí územní sdružení 30 Kč Českému zahrádkářskému svazu Praha. Jedná se tedy o hlavní činnost sdružení. Tyto přijaté členské příspěvky mají bohužel převážně klesající tendenci. V roce 2012 tvořily 16,45 % celkových výnosů a v roce 2015 představovaly již pouze 12,71 % výnosů. Jejich hodnota v roce 2012 činila 112 090 Kč a v roce 2015 dosáhla částky pouze 103 410 Kč. Kritický byl rok 2014, kdy tyto přijaté členské příspěvky nedosáhly ani hodnoty 100 000 Kč. Následující skupinu výnosů tvoří tržby za zboží. Tímto zbožím se myslí prodaná hnojiva, kalendáře a další. V roce 2012 tyto tržby tvořily 11,03 % celkových výnosů. Jejich další vývoj byl proměnlivý. V roce 2013 jejich podíl na celkových výnosech klesl na 9,35 %, ale již v roce následujícím opět vzrostl na 10,54 % celkových výnosů. Největší změna nastala v roce 2015, kdy tržby za zboží tvořily pouze 6,96 % celkových výnosů. Tento vývoj je ovlivněn poptávkou členské základny o postřiky a hnojiva. Důvodem tohoto snížení bylo zvýšení celkových výnosů, především díky nárůstu ostatních výnosů a provozních dotací.

K další složce výnosů Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná řadíme úroky, jejichž podíl na celkových výnosech se ve sledovaném období neustále snižoval. V roce 2012 tvořil 1,90 % celkových výnosů a v posledním sledovaném roce, tedy v roce 2015 byl jejich podíl již pouze 0,22 %. Podíl u ostatních výnosů se naopak každým rokem zvyšoval. V roce 2012 tvořily 1,30 % celkových výnosů s hodnotou 8 836,28 Kč a v roce 2015 tvořily již 13,60 % celkových výnosů a jejich hodnota činila 110 699,50 Kč, v této částce je zahrnut příspěvek pojišťovny na opravu škody způsobené vloupáním a příjem za prodej pozemku. Nesmíme zapomenout ani na poslední složku výnosů, kterou jsou výnosy z prodeje materiálu.

Tato položka tvoří nejmenší podíl výnosů organizace, její výše se pohybuje okolo 0,1 – 0,2 % celkových výnosů.

4.1.2 Vývoj a struktura nákladů Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná v letech 2012–2015

V této části bakalářské práce bude provedena podrobná analýza nákladů Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná v letech 2012–2015. Použijeme metody horizontální a vertikální analýzy nákladů, pomocí nichž zjistíme celkový vývoj nákladů organizace v letech 2012–2015 a také podíl jednotlivých složek nákladů na celkové hodnotě nákladů organizace.

4.1.2.1 Horizontální analýza nákladů

V Příloze č. 5 byla provedena horizontální analýza nákladů Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná v letech 2012–2015.

Největší podíl nákladů tvoří mzdové náklady. V námi sledovaných letech mají kolísavou tendenci. Do těchto nákladů patří stálá mzda zaměstnance a dohody o provedení práce v souvislosti s uskutečněnými činnostmi v průběhu roku. Druhou největší položku nákladů tvoří ostatní služby. Jejich hodnoty ve sledovaném období převážně rostou s výjimkou roku 2014, kdy se jejich hodnota snížila o 6,70 % z částky 128 201,04 Kč na 119 613,08 Kč, ovšem v 2015 došlo opět ke zvýšení a to o 17,29 %. Do této částky bylo zahrnuto nájemné sálu pro přednášky, oblastní školení, nájemné za pozemky Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových do doby odkupu pozemku a nájem pavilónu na výstavišti Černá Louka Ostrava. Dále zde patří poštovné, náklady za předplatné časopisu Zahrádkář, náklady na zpracování znaleckých posudků, úhrada občerstvení, pojištění budovy, náklady na odvoz odpadů, materiály na propagaci výstav, náklady za ubytování a stravné na oblastním školení a další.

Jelikož tato organizace pořádá řadu školení, výstav, soutěží, exkurzí, přednášek apod., notnou část nákladů tvoří cestovné. Náklady na cestovné se mezi lety 2012–2014 snižovaly a to z hodnoty 91 206 Kč na 73 457 Kč. Ovšem v roce 2015 došlo k navýšení o 42,30 % z důvodu provedení exkurze na letní výstavu Floria Kroměříž, kdy pro velký zájem byly vypraveny dva autobusy. K největším změnám mezi sledovanými lety 2012–2013 došlo u nákladů na opravy a udržování. Tyto náklady se snížily o 85,94 %. Řadíme zde především opravy DHM, opravy přístrojů a kotle. V roce 2012 došlo k opravě kotle v částce 74 028 Kč. Z toho důvodu byly tyto náklady v roce 2012 téměř sedmkrát vyšší než v roce 2013. K jejich velkému zvýšení došlo také v roce 2015. Zvýšily se o celou svou částku, tedy o 100 % oproti roku 2014. K tomuto

nárůstu došlo z důvodu opravy poškozené budovy po krádeži v roce 2015, rekonstrukce vjezdové brány, venkovní zídky a zakoupení nových vchodových dveří. Další značná změna nastaly u mank a škod z provozní činnosti. Tyto náklady se mezi lety 2012–2013 zvýšily o 166,02 %, v následujícím roce nastal pokles o 88,02 % a posledním sledovaném roce, tedy v roce 2015, se náklady zvýšily o 1053,33%, k tomuto zvýšení došlo z důvodu vloupání do objektu a zcizení pokladní hotovosti.

Náklady na spotřebu materiálu měly v letech 2012–2014 klesající tendenci. V roce 2015 došlo ke zvýšení těchto nákladů o 24,08 % na hodnotu 67 510 Kč z důvodu pořízení elektronického zabezpečení objektu. Další složku nákladů tvoří spotřeba energie. Tyto náklady, stejně jako náklady na spotřebu materiálu, měly klesající tendenci mezi sledovanými lety 2012–2014, ale v posledním sledovaném období se zvýšily o 6,59 %.

Náklady na prodané zboží měly kolísavou tendenci. Zbožím jsou myšlena hnojiva, postřiky a kalendáře. Hodnota těchto nákladů klesla v roce 2013 a to o 14,37 % a také v roce 2015 o 19,33 %, naopak v roce 2014 byl zaznamenán nárůst o 9,50 %. Náklady na zákonné sociální a zdravotní pojištění v průběhu sledovaného období neustále klesaly. Tyto poklesy byly ovšem minimální a to od 0,04 % do 0,85 %.

Následující složka nákladů se váže k dlouhodobému odepisovanému majetku. Organizace každoročně provádí odpis budovy ve stejné částce 50 842 Kč, v roce 2013 zakoupila organizace notebook, který byl jednorázově odepsán. V roce 2015 byl po vloupání zakoupen počítač včetně softwaru, dataprojektor a laminační stroj. Tyto položky byly jednorázově odepsány a z toho důvodu došlo k navýšení odpisů o 54,76 %. Organizace, jak již bylo řečeno, pořádá a zajišťuje mnoho akcí, jako jsou výstavy, soutěže, školení, přednášky atd. Při pořádání těchto akcí jí vznikají náklady na reprezentaci především ve formě občerstvení a stravného. Tyto náklady se mezi lety 2012–2013 snížily o 12,68 %, ale v letech následujících se jejich hodnota zvýšila nejprve mezi lety 2013–2014 o 5,35 % a v roce 2015 o 2,81%, v návaznosti na počet pořádaných akcí. Zákonné sociální náklady této organizace tvoří příspěvek na stravování a penzijní pojištění svého zaměstnance. Tyto náklady se v průběhu roku 2013 zvýšily o 45,57 % a v následujících letech zůstávají konstantní na hodnotě 11 500 Kč. Poslední složkou nákladů organizace, které ročně tvoří více než 10 000 Kč, jsou ostatní daně a poplatky. Tyto náklady byly mezi lety 2012–2014 v nulové výši. Změna nastala až v průběhu roku 2015, kdy jejich celková částka na konci období činila 13 068 Kč. Jednalo se o poplatky pro finanční úřad za odkoupení pozemku. Zbývající jednotlivé složky nákladů

nepřesáhly ve sledovaném období částku 6 000 Kč. Zde hovoříme o dani z nemovitých věcí, která se v letech 2012–2013 zvýšila pouze nepatrně o 0,18 %, v roce následujícím zůstaly náklady konstantní, až v roce 2015 došlo opět k nepatrnému zvýšení o 0,02 %. Nejmenší část nákladů tvoří náklady za prodaný materiál. Jejich hodnota za poslední 4 roky nepřekročila 1 000 Kč. V letech 2012–2013 došlo k nárůstu pouze v desítkách korun, v roce 2014 se poté tyto náklady zvýšily o 253 Kč a v posledním ze sledovaných let došlo k poklesu u těchto nákladů o 354 Kč. Dalšími náklady, jejichž podíl na celkových nákladech je nepatrný, jsou ostatní provozní náklady, jejichž výše sice neustále roste, ale nepřesáhla zatím hodnoty 2 000 Kč.

Podíly jednotlivých složek nákladů na celkových nákladech najdeme v Příloze č. 6, která obsahuje vertikální analýzu nákladů Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná v letech 2012–2015.

4.1.2.2 Vertikální analýza nákladů

V Příloze č. 6 je uvedena vertikální analýza nákladů Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná v letech 2012–2015, díky které budeme moci posoudit podíl jednotlivých složek nákladů k celkovým nákladům. Z této analýzy je patrné že největší podíl nákladů tvoří mzdové náklady. V celém sledovaném období se tyto náklady pohybují okolo 30 %. Druhou největší složku nákladů tvoří ostatní služby, do kterých, jak již bylo řečeno, organizace zahrnuje nájemné sálu pro přednášky, oblastní školení, nájemné za pozemky Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových do doby odkupu pozemku, nájem pavilónu na výstavišti Černá Louka Ostrava, poštovné a další. Tyto náklady tvořily v roce 2015 necelých 16 % celkových nákladů. Jak již bylo zmíněno výše, cestovné tvoří podstatnou část nákladů organizace. V roce 2015 náklady na cestovné tvořily 11,74 %.

Náklady na opravy a udržování v roce 2012 představovaly 10,18 % celkových nákladů a to zejména z důvodu opravy kotle, která již byla zmíněna. V následujícím roce byly tyto náklady jen nepatrné, nedosáhly ani 2 % celkových nákladů a v roce 2014 byly dokonce nulové. Až v roce 2015 došlo ke změně, kdy tyto náklady ve výši 71 589 Kč tvořily 8,04 % celkových nákladů. Kolem 9 % se v roce 2015 také pohybovaly náklady spojené s odpisy majetku. Jejich hodnota v roce 2015 dosahovala částky 78 683 Kč, z důvodu zakoupení počítače včetně softwaru, dataprojektoru a laminačního stroje. Mezi lety 2013–2014 se tyto náklady pohybovaly mezi 7 - 8 % celkových nákladů. Náklady na spotřebu materiálu byly nejvyšší v roce 2012, jejich podíl na celkových nákladech činil 9,02 % v hodnotě 77 762,87 Kč. V roce

2015 tvořily 7,58 % celkových nákladů a jejich výše činila 67 510 Kč. Další složky nákladů pohybující se nad 5 % celkových nákladů jsou spotřeba energie, prodané zboží a zákonné sociální a zdravotní pojištění. Náklady na spotřebu energie byly nejvyšší v roce 2012, činily 76 386,38 Kč a jejich podíl byl 8,86 % celkových nákladů. Podíl těchto nákladů v následujících letech klesal. V roce 2015 tvořily tyto náklady 6,01 % celkových nákladů.

Náklady na prodané zboží dosahovaly v roce 2012 částky 55 018,55 Kč. Jejich podíl na celkových nákladech byl 6,38 %. V roce následujícím hodnota klesla a klesl také jejich podíl na celkových nákladech na 6,04 %. Oproti tomu v roce 2014 se jejich podíl na celkových nákladech zvýšil na 7,31 %. V roce 2015 tento podíl na celkových nákladech opět klesl a to na 4,68 %. Náklady na zákonné sociální a zdravotní pojištění činí více, jak 5 % celkových nákladů. Tyto náklady jsou spjaty s náklady mzdovými. Ačkoli jejich hodnota v posledních třech sledovaných letech klesala, největší podíl těchto nákladů byl zaznamenán v roce 2014, kdy tvořily 7,35 % celkových nákladů v částce 51 845 Kč. Zbývající složky nákladů jako jsou náklady na reprezentaci, zákonné sociální náklady, náklady na daň z nemovitých věcí, manka a škody, prodaný materiál, ostatní daně a poplatky a ostatní provozní náklady, jednotlivě nedosáhly podílu ani 2 % z celkových nákladů.

4.2 Analýza hospodaření Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná

Nejprve k tomu, co to vůbec hospodaření je. „*Stejskal (2014) tvrdí, že hospodaření je jakýsi soubor ekonomicko-správních činností zabezpečujících provoz organizace, mezi které patří správa majetku, získávání finančních zdrojů a nakládání s nimi, tvorba, čerpání a kontrola rozpočtu, vedení účetnictví, plnění daňových povinností, tvorba vnitřních hospodářských předpisů a plnění ostatních povinností v oblasti hospodaření vyplývajících z právních předpisů i vnitřních předpisů organizace.*“ Můžeme tedy říci, že se jedná o nástroj k docílení předem stanovených cílů. Cílem takového hospodaření je zajistit samotnou činnost organizace.

K analýze hospodaření Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná byla použita metoda horizontálního rozboru a metoda vertikálního rozboru. Nejdříve se budeme zabývat metodou horizontálního rozboru rozvahy Územního sdružení ČZS Karviná v letech 2012–2015. V další části popíšeme vertikální rozbor rozvahy této organizace.

4.2.1 Horizontální analýza rozvahy Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná

Díky analýze rozvahy získáme přehled o majetkové situaci podniku, o zdrojích financování a o celkové finanční situaci podniku.

Horizontální analýza aktiv

Z horizontální analýzy aktiv uvedené v Příloze č. 7, bylo zjištěno, že celková aktiva organizace měla spíše klesavou tendenci. Mezi lety 2012–2013 byl zaznamenán pokles o 4,58 %. V těchto letech došlo k největšímu poklesu u bankovních účtů a to o 13,94 %. Z těchto účtů byly použity peněžní prostředky pro činnost, další pokles jsme zaznamenali u staveb a to o 4,79 % z důvodu pravidelných ročních odpisů a v neposlední řadě u dlouhodobých cenných papírů a vkladů, kde nastal pokles o 2,37 %. Naopak nastal velký nárůst u krátkodobých pohledávek za odběrateli a to o 88,25 %, kdy došlo ze strany nájemce k neuhrazení nájmu ve stanovené lhůtě, toto nájemné bylo uhrazeno až v lednu roku 2014, díky této situaci došlo k tomuto zvýšení pohledávek. Zvýšily se také finanční prostředky v pokladně a to o 35,13 % z důvodu kolísavého stavu odběru členských známek pro organizace, hlavní spolek ČZS Praha zašle členské známky na následující období již k 1. listopadu, základní organizace nakupují tyto členské známky buďto okamžitě v předstihu, nebo až během následujícího roku, čímž dochází ke kolísání stavu finančních prostředků v pokladně. Zásoby měly také rostoucí tendenci, zboží na skladě se zvýšilo o 20,97 %. K tomuto zvýšení dochází, pokud organizace nakoupí zásoby hnojiv a postřiků za akční ceny ke konci roku a tyto zásoby prodává až v roce následujícím. Nepatrný nárůst o 0,57 % zaznamenal i materiál na skladě. Celkově v tomto období stálá i oběžná aktiva klesala.

V letech 2013–2014 došlo k poklesu celkových aktiv o 1,10 %. Šlo především o pokles u stálých aktiv, kdy organizace převedla veškeré dlouhodobé cenné papíry a vklady v hodnotě 302 126,79 Kč, tudíž došlo ke snížení o 100 %. Jednalo se o zlatý vklad s tříletou výpovědní lhůtou, tyto finanční prostředky chtěla organizace použít na odkup pozemků přilehlých k budově od Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, o které usilovala více než 10 let. Tento zlatý vklad byl v roce 2013 převeden na běžný účet a posléze na spořicí účet. U staveb došlo také ke snížení a to o 5,03 %. Oběžná aktiva se naopak zvýšila o 32,04 %. Největší nárůst nastal u bankovních účtů a to o 47,53 % z důvodu převodu zlatého vkladu, dále také došlo ke zvýšení cenin o 9,13 %, do kterých spadají členské známky a zásoby zboží na skladě vzrostly o 8,80 %. Nepatrný nárůst byl zaznamenán i u ostatních pohledávek a to

v hodnotě 2,90 %. Oproti tomu finanční prostředky v pokladně poklesly o 53,15 %, tato částka je ovlivněna platbami za členské známky a prodejem hnojiv a publikací. Snížil se také materiál na skladě o 13,58 %, tímto materiálem jsou myšleny tiskopisy, jako jsou příjmové a výdajové doklady, členské průkazky, čestné uznání, diplomy, pozvánky na schůze, jmenovky na výstavu a další. K poklesu došlo z důvody zvýšeného nákupu těchto tiskopisů pro základní organizace. U odběratelů tomu bylo jinak než v minulém období, kdy došlo ke zvýšení, v letech 2013–2014 došlo naopak ke snížení o 10,52 %.

V posledním analyzovaném období, tedy mezi lety 2014–2015, došlo opět k celkovému snížení aktiv o 4,54 % a to z hodnoty 2 308 972,09 Kč na 2 204 236,42 Kč. V tomto období došlo k nárůstu stálých aktiv o 26,99 % z důvodu koupě pozemku v hodnotě 310 000 Kč. U staveb došlo opět k poklesu o 5,29 %. Oběžná aktiva zaznamenala v tomto období pokles o 26,98 %. Snížila se tak z hodnoty 1 348 617,83 Kč na 984 724,16 Kč. Největší pokles nastal u finančních prostředků v pokladně a to o 97,96 %, neboť ke konci roku 2015 nebyl zájem ze strany základních organizací o koupi členských známek, materiálu a zboží. Stav finančních prostředků v pokladně na konci roku 2014 činil 13 754 Kč, tento stav se snížil a na konci roku 2015 činila hodnota finančních prostředků v pokladně pouze 280 Kč. Další významný pokles nastal u bankovních účtů, kdy se hodnota snížila o 31,61 %, tento pokles nastal z důvodu použití finančních prostředků pro nákup pozemku. Dále také došlo ke snížení krátkodobých pohledávek za odběrateli o 24,76 % a nepatrné snížení proběhlo i u materiálu na skladě a to o 1,72 %. Naopak zvýšení bylo zaznamenáno u zboží na skladě, v tomto případě došlo ke zvýšení o 13,38 %. Dále se také zvyšovaly ostatní pohledávky a stav cenin. U těchto položek však nedošlo k většímu zvýšení než 3,5 %.

Horizontální analýza pasiv

Příloha č. 8 obsahuje horizontální analýzu pasiv v letech 2012–2015. Stejně jako aktiva i pasiva měla v těchto letech klesající tendenci. Za období 2012–2013 se celková hodnota pasiv snížila o 4,58 %. Největší pokles byl zaznamenán u krátkodobých závazků vůči dodavatelům, hodnota se snížila o 98,64 % z částky 13 879,38 Kč na 189,00 Kč. V rámci krátkodobých závazků došlo k poklesu i u jiných závazků a to o 3,33 %, do těchto závazků řadíme závazky vůči ČZS Praha za přijaté členské známky a vyznamenání. Vlastní kapitál se snížil o 4,08 %, z toho vlastní jmění pokleslo o 7,21 %, ale výsledek hospodaření běžného účetního období vzrostl o 47,57 %, avšak stále se jednalo o ztrátu. Ztráta se meziročně snížila z částky -180 481,91 Kč na -94 630,72 Kč.

V období 2013–2014 došlo u vlastního kapitálu ke snížení o 2,32 %. Vlastní jmění opět pokleslo a to o 4,08 % a výsledek hospodaření běžného účetního období se dostal na částku -51 578,00 Kč. Cizí zdroje celkově vzrostly o 24,01 % zásluhou zvýšení krátkodobých závazků vůči dodavatelům a to o 14 471,43 % z částky 189,00 Kč na 27 540,00 Kč. K tomuto zvýšení došlo z důvodu úhrady faktury za oblastní školení až v lednu následujícího roku. Faktura byla doručena na konci roku, ale její splatnost přesahuje kalendářní rok. Jiné závazky poklesly jen nepatrně o 1,40 %.

V posledním sledovaném období mezi lety 2014–2015 došlo k poklesu jednak u vlastního kapitálu, tak i u cizích zdrojů. U vlastního kapitálu se jedná o 3,51 % poklesu. Vlastní jmění opět pokleslo a to o 2,32 %, výsledek hospodaření běžného účetního období se z částky -51 578,00 Kč snížil na částku -76 384,67 Kč. V rámci cizích zdrojů došlo k razantnímu poklesu u krátkodobých závazků vůči dodavatelům, jejich hodnota se snížila o 99,31 % na částku 189,00 Kč. Ke snížení došlo z důvodu úhrady všech dodavatelských faktur, až na fakturu za odvoz odpadu. Jiné závazky opět klesly velmi nepatrně o 0,94 %.

4.2.2 Vertikální analýza rozvahy Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná

Vertikální analýza aktiv

V Příloze č. 9 byla provedena vertikální analýza rozvahy, přesněji aktiv, Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná v letech 2012–2015. V roce 2012 tvořila stálá aktiva 56,06 % celkových aktiv a oběžná aktiva zbývajících 43,94 %. Největší podíl na celkových aktivech měly stavby a to přesně 43,41 %, druhou největší složkou aktiv byly bankovní účty, které tvořily 34,21 % celkových aktiv. Další významnou položkou aktiv byly dlouhodobé cenné papíry a vklady, které dosahovaly 12,65 %. Další aktiva dosahovala méně než 5 % celkových aktiv. Ceniny tvořily 3,50 % celkových aktiv, ostatní pohledávky tvořily 2,30 % a krátkodobé pohledávky za odběratele dosahovaly 2,09 %. Zbylé položky aktiv nedosáhly ani jednoho procenta.

V roce 2013 to bylo velmi podobné. Stálá aktiva dosahovala výše 56,25 % celkových aktiv a oběžná aktiva 43,75 %. Největší položkou aktiv byly opět stavby s 43,31 % k celkovým aktivům. Druhou nejvýznamnější položkou byly bankovní účty, které dosahovaly 30,85 % celkových aktiv a třetí největší položkou aktiv byly dlouhodobé cenné papíry a vklady, které tvořily 12,94 %. Krátkodobé pohledávky za odběratele od roku 2012 vzrostly a v roce 2013

tvořily 4,13 % celkových aktiv. Ceniny, ostatní pohledávky, peněžní prostředky v pokladně, zásoby materiálu a zboží nedosáhly ani 4 % celkových aktiv.

V roce 2014 se situace změnila a větší podíl na celkových aktivech měla aktiva oběžná. Tato oběžná aktiva tvořila 58,41 % celkových aktiv a zbývajících 41,59 % tvořila aktiva stálá. Tato změna nastala zejména z důvodu převedení zlatého vkladu na běžný účet a posléze na účet spořicí. Největší položkou aktiv byly bankovní účty, které dosahovaly 46,02 % celkových aktiv. Druhou největší položkou aktiv byly stavby, které tvořily 41,59 % celkových aktiv. Další položky aktiv se pohybovaly pod 5 % celkových aktiv. Ceniny tvořily 3,91 %, krátkodobé pohledávky za odběrateli dosahovaly 3,74 %, ostatní pohledávky činily 2,92 %, zboží na skladě dosahovalo 1,02 % celkových aktiv a zbylé položky aktiv se pohybovaly pod jedním procentem.

V roce 2015 opět tvořila větší část aktiv stálá aktiva. Tato změna byla způsobena nákupem pozemku. Největší podíl na stálých aktivech opět tvořily stavby, které dosahovaly 41,26 %. Druhou největší položkou aktiv byly bankovní účty, které tvořily 32,97 % celkových aktiv. Další významnou položku aktiv tvoří právě pozemky, které organizace v roce 2015 zakoupila. Tyto pozemky tvoří 14,06 % celkových aktiv. Ceniny tvořily skoro stejný podíl na celkových aktivech jako v roce minulém, jejich podíl byl 4,17 % celkových aktiv. Ostatní pohledávky dosahovaly 3,16 % a krátkodobé pohledávky za odběrateli 2,94 % celkových aktiv. Zásoby materiálu představovaly 0,21 % a zásoby zboží na skladě představovaly 1,21 % celkových aktiv. Nejnižší položkou aktiv v roce 2015 byly peněžní prostředky v pokladně, které dosáhly pouze 0,01 % celkových aktiv.

Vertikální analýza pasiv

V Příloze č. 10 je zachycena vertikální analýza rozvahy, přesněji pasiv, v letech 2012–2015. V tabulce můžeme vidět, že vlastní kapitál, jinak také vlastní zdroje, tvoří značnou část celkových pasiv. V letech 2012–2015 se vlastní kapitál pohyboval okolo 95 % celkových pasiv. Vlastní kapitál se skládá pouze z vlastního jmění a výsledku hospodaření běžného účetního období, který byl ve všech sledovaných letech záporný. Zásadní podíl na celkových pasivech má tedy ve všech sledovaných letech vlastní jmění. Cizí zdroje se ve sledovaných letech pohybují pouze okolo 5 % celkových pasiv. Jiné závazky v roce 2012 tvořily 4,54 % na celkových pasivech, v roce 2013 tomu bylo velmi obdobně, jejich podíl na celkových pasivech činil 4,60 %. Za rok 2014 dosáhly jiné závazky 4,59 % celkových pasiv a v roce 2015 tvořily 4,76 % celkových pasiv. Krátkodobé závazky vůči dodavatelům se pohybovaly okolo 1 %.

V roce 2012 tvořily 0,57 % celkových pasiv a v roce následujícím klesly na 0,01 % celkových pasiv z hodnoty 13 879,38 Kč na 189,00 Kč. V roce 2014 dosáhly 1,19 % celkových pasiv a v roce 2015 opět klesly na 0,01 % celkových pasiv. Územní sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná nemá žádné krátkodobé závazky za zaměstnanci ani jiné dlouhodobé závazky.

Po provedení horizontální a vertikální analýzy můžeme zhodnotit, že organizace nemá v zásadě žádné dlouhodobé závazky a krátkodobé závazky pouze v minimální výši. Ke krytí majetku tedy dochází vlastním kapitálem, který tvoří přes 90 % celkových pasiv. Organizace není ani nijak zadlužená. Největším problémem organizace je tedy její záporný výsledek hospodaření. V následující kapitole budou navržena určitá doporučení a opatření, díky kterým by organizace mohla zvýšit své výnosy.

4.2.3 Vyhodnocení hospodaření spolku a možné návrhy, doporučení

Tab. 4.2 Výsledek hospodaření v letech 2012–2015

	2012	2013	2014	2015
Hospodářský výsledek	-180 481,91 Kč	-94 630,72 Kč	-51 578,00 Kč	-76 384,67 Kč

Zdroj: Zdroj: VZZ Územního sdružení ČZS Karviná v letech 2012–2015, vlastní zpracování

Na základě předchozích analýz bude zhodnoceno celkové hospodaření spolku a navrženy možné doporučení ke zlepšení. Největším problémem organizace je její ztrátovost. Hospodářský výsledek Územního sdružení ČZS Karviná v letech 2012–2015 byl neustále v mínusu, ačkoli se organizace snaží ztrátu snižovat, neustále se pohybuje v záporných číslech. V posledním sledovaném roce 2015 byl výsledek hospodaření -76 384,67 Kč.

Co se nákladové stránky týče, vzhledem ke své velikosti a struktuře se nenabízí příliš možností k výraznějšímu snížení variabilních nákladů.

Určitě je však potřeba zaměřit se na příjmovou stránku, v této oblasti se jako nejjednodušší nabízí úprava výše členského poplatku (ceny členských známek) a to s ohledem na adekvátní protihodnotu pro členy (vstupy na výstavy, školení a jiné aktivity zdarma, případně za slevu, atd.). Bohužel však úprava výše členského poplatku závisí na hlavním spolku Českého zahrádkářského svazu Praha. Organizace tak může dát pouze podnět k tomuto zvýšení.

Vzhledem k charakteru činnosti spolku je nutné se snažit o co největší efektivitu při čerpání dotací. Organizace by měla také využít zkušenosti s čerpáním evropských dotací, mohla by opět zažádat o dotaci z evropského fondu, která by byla použita v rámci mezinárodních výstav, soutěží a dalších spoluprací. V tomto směru by se měl spolek konkrétně více zaměřit na

trendy týkající se ekologického zemědělství a s tímto související témata. Zaměřit se na plodiny a směry, o něž je na trhu zájem a jimiž mohou na trhu konkurovat i drobní pěstitelé (ať se jedná o „bio“ plodiny, energetické plodiny, trendy směry jako tuzemské léčivé byliny, případně přírodní či ekozahrady atd.). Tomu uzpůsobit formu seminářů, školení, výstavy a otevírat tímto způsobem nové možnosti členům. Pokud by se spolek zaměřil právě na tyto trendy, získal by tak i další členy z řad produktivního obyvatelstva.

Zároveň by spolek mohl rozšířit spolupráci na evropské úrovni, navázat kontakty, vyměnit znalosti, otevřít nové možnosti k uplatnění členům ČZS. V neposlední řadě se na tomto poli naskýtá více možností k získání sponzorských darů a příspěvků, které by organizace použila ke své hlavní činnosti, či při pořádání výstav, soutěží floristiky, přednášek a jiných akcí.

Dále by se spolek měl zaměřit na vedlejší zisky plynoucí z prodeje materiálu a produktů a to zejména na ty nejziskovější, možnosti využít značné členské základny a zdrojů a produkty nabízet jak v rámci výstav, tak i v rámci přednášek, instruktáží a soutěží.

Další možností zvýšení výnosů je zvýšení nájmu nájemci či získání dalšího nájemce. Ke zvýšení příjmů by také došlo, pokud organizace zajistí větší množství spoluvystavovatelů při pořádání okresních výstav. S tím také souvisí zajištění větší propagace pro pořádané akce, pomocí které by vzrostla návštěvnost a tím příjmy ze vstupného.

Ke zlepšení příjmové situace organizace by také dopomohlo zvýšení příspěvků od republikové rady k pokrytí nákladů v rámci činnosti organizace. Pokud by organizace pořádala zájezdy např. na letní výstavu Floria Kroměříž nebo do Tych a okrasných zahrad v Piszczowicích, jako v letech minulých, také pro nečleny tzn. veřejnost, mohla by zvýšit poplatek za účastníka.

5 Závěr

Tato bakalářská práce měla za úkol přiblížit a objasnit transformaci občanských sdružení na spolky z důvodu přijetí zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. V první části práce byla charakterizována občanská sdružení a následně poté spolky. Byly popsány změny v právní úpravě, účetnictví a zdaňování těchto organizací. Cílem bylo co nejvíce přiblížit jednotlivé změny, které nastaly od 1. ledna roku 2014. Tato část byla také zaměřena na změny v oblasti účetnictví a zveřejňování, které vešly v platnost 1. ledna 2016. V závěru kapitoly byly s použitím metody komparace srovnány hlavní rozdíly mezi občanským sdružením a spolkem.

Další část bakalářské práce byla věnována konkrétnímu pobočnému spolku Územnímu sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná. Teoreticky byla popsána historie hlavního spolku Českého zahrádkářského svazu Praha a pobočného spolku Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná. Byla vysvětlena organizační struktura jak hlavního, tak i pobočného spolku, zabývali jsme se hlavní činností pobočného spolku, především tedy prodejem členských známek, podporou odborné zahrádkářské činnosti, poskytováním odborných přednášek, instruktáží a seminářů pro své členy, ale také pro širokou veřejnost. Taktéž byly uvedeny aktivity v oblasti mládeže. Zmíněna byla také činnost vedlejší a účetnictví pobočného spolku spolu se změnami ve zveřejňování účetních výkazů.

Hlavní cíl bakalářské práce byl naplněn v kapitole čtvrté. V této kapitole byla provedena analýza financování a hospodaření Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná v letech 2012–2015. V první části této kapitoly byly přiblíženy jednotlivé zdroje financování neziskové organizace a následně byla provedena analýza financování pomocí horizontální a vertikální analýzy výnosů a nákladů organizace v letech 2012–2015. Na základě těchto analýz bylo zjištěno, že organizace byla ztrátová ve všech obdobích. Byly zjištěny podíly jednotlivých složek výnosů a nákladů na celkových výnosech a nákladech a také jejich vývoj ve sledovaných letech. V druhé části této kapitoly byly opět s pomocí horizontální a vertikální analýzy porovnány jednotlivé položky rozvahy v čase. V rámci zkoumaného období jsme sledovali vývoj jednotlivých položek aktiv a pasiv a také jejich podíl na celkových aktivech a pasivech v jednotlivých letech. Díky těmto analýzám jsme zjistili, že organizace hospodaří především s vlastními zdroji, což je pro spolky typické. Pomocí horizontální analýzy bylo zjištěno, že v průběhu sledovaných let se jak aktiva, tak pasiva organizace snižovala. Díky vertikální analýze bylo zjištěno, že nejvíce jsou aktiva společnosti vázána ve stavbách a krátkodobých finančních účtech, přesněji bankovních účtech.

V závěru byly doporučeny možné návrhy na zlepšení finanční situace Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná tak, aby organizace nebyla neustále ve ztrátě a dokázala pokrýt své náklady.

V rámci těchto doporučení by se organizace měla zaměřit především na svou příjmovou stránku, zejména v oblasti dotací. Využít zkušenosti se získáváním evropských dotací a zažádat tak o dotaci z evropského fondu na mezinárodní výstavy, soutěže a další spolupráce.

Bylo také navrženo, aby se spolek zaměřil více na trendy v oblasti bio plodin, energetických plodin, ekozahrad a dalších týkajících se například ekologického zemědělství. Pokud by se spolek více specializoval v těchto oblastech v rámci seminářů, školení a výstav, došlo by jistě ke zvýšení zájmu stávajících i nových členů. Spolek by se měl také zaměřit na rozšíření spolupráce na evropské úrovni a nabídnout tak členům nové možnosti. V rámci těchto vazeb se také naskýtá možnost získat sponzory, kteří by poskytli organizaci dary či peněžité příspěvky.

Co se týká návrhů na zvýšení vedlejších příjmů organizace, bylo doporučeno zaměřit se na nejziskovější zboží a nabízet ho i v rámci výstav, přednášek, instruktáží a soutěží. Dále rozšířit sortiment zboží o oblíbený a atraktivní rostlinný materiál. Organizace by také měla zažádat o zvýšení příspěvků od republikové rady a navrhnout hlavnímu spolku zvýšení ceny členských známek. Ke zvýšení příjmů by také vedlo zvýšení ceny pronájmu svých prostor pro uskutečňování schůzí v rámci svazu i pro veřejnost, přednášek, výstav a dalších akcí. Organizace může také zvýšit nájemné svému nájemci, či získat další nájemce. Spolek by měl také získat další spoluvystavovatele v rámci okresních výstav pořádaných tímto spolkem. Jedná se např. o zahradnictví, prodejce zahradní techniky, výrobce zahradního nábytku, včelaře a další. Spolku by tak plynuly příjmy z poplatku za vystavování.

V neposlední řadě bylo organizaci navrženo, aby se zaměřila také na pořádání exkurzí např. na okrasné zahrady a výstavy ovoce, zeleniny a květin i pro nečleny a v souvislosti s tím by mohla zvýšit poplatek za účastníka.

Cíl této bakalářské práce byl naplněn, díky podrobné analýze financování a hospodaření byla zhodnocena celková finanční situace organizace a byly poskytnuty návrhy na zlepšení.

Seznam použité literatury

Odborná literatura

AMBROŽOVÁ, v a kol. *Zahradkáři v Čechách a na Moravě, historie, současnost, budoucnost*. TYPOGRAF s. r. o., 2011. 142 s. ISBN 978-80-85362-69-5.

ČERNÝ, P. *Zákon o sdružování občanů. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2010, 248 s. ISBN 978-80-7400-328-8.

DOBROZEMSKÝ, Václav a Jan STEJSKAL. *Nevýdělečné organizace v teorii*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 400 s. ISBN 978-80-7478-799-7.

KALOUDA, František. *Finanční analýza a řízení podniku*. 2 vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2016. 322 s. ISBN 978-80-7380-591-3.

MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. 11. vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 256 s. ISBN 978-80-7263-675-4.

PELEŠKA, Stanislav. *25 let práce a činnosti zahrádkářů v ČSR 1957-1982*. Plzeň: Stráž, tiskařské závody, n. p., 1982.

RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 5. vyd. Praha: Grada Publishing, 2015. 160 s. ISBN 978-80-247-5534-2.

STEJSKAL, Jan, Helena KUVÍKOVÁ a Kateřina MAŤÁTKOVÁ. *Neziskové organizace - vybrané problémy ekonomiky: se zaměřením na nestátní neziskové organizace*. Praha: Wolters Kluwer, 2012. 169 s. ISBN 978-80-7357-973-9.

STEJSKAL, Jan. *Ekonomika neziskové organizace*. 2. vyd. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR, 2014. 262 s. ISBN 978-80-7501-063-6.

STUHLÍKOVÁ, Helena a Sofie KOMRSKOVÁ. *Zdaňování neziskových organizací: zejména příspěvkových organizací, krajů, obcí, občanských sdružení, nadací, veřejných vysokých škol, veřejných výzkumných institucí a obecně prospěšných společností s příklady z praxe 2013*. 9. vyd. Olomouc: ANAG, 2012. 279 s. ISBN 978-80-7263-774-4.

ŠKARABELOVÁ, Simona. *Když se řekne nezisková organizace: příručka pro zastupitele krajů, měst a obcí*. Brno: Masarykova univerzita, 2002. 130 s. ISBN 8021030313.

URBANCOVÁ, Alžběta a Šárka KRYŠKOVÁ. *Účetnictví nevýdělečných organizací* A. 2. vyd. Ostrava: VŠB - Technická univerzita Ostrava, 2008. 231 s. ISBN 978-80-248-1801-6.

Legislativa

České účetní standardy č. 401 – 414 pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 504/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví.

Vyhláška č. 507/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona, č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky účtující v soustavě jednoduchého účetnictví.

Vyhláška č. 325/2015 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které vedou jednoduché účetnictví.

Zákon č. 68/1951 Sb., o dobrovolných organizacích a shromážděních.

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 83/1990 sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 72/1994 Sb., kterým se upravují některé spoluvlastnické vztahy k budovám a některé vlastnické vztahy k bytům a nebytovým prostorům a doplňují některé zákony (zákon o vlastnictví bytů), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních fondech).

Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů.

Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů.

Zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vysokém a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 348/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 221/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

Internetové zdroje

JELÍNEK, ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ: *Občanské sdružení versus spolek dle nového občanského zákoníku* [online]. Dostupné z: <http://www.advokatijelinek.cz/obcanske-sdruzeni-versus-spolek-dle-noveho-obcanskeho-zakoniku.html>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR: *Informace k výkladu ustanovení § 38a zákona č. 563/1991 Sb. v souvislosti s rekodifikací soukromého práva* [online]. MFČR [26. 5 2014]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/ucetnictvi-a->

ucetnictvi-statu/ucetnictvi/legislativa-v-ucetnictvi/2014/informace-k-vykladu-ustanoveni--38a-zako-17947

ÚČETNÍ KAVÁRNA. účetní kavárna: *Aktuální vývoj daňové a účetní legislativy* [online]. Účetní kavárna [1. 8. 2015]. Dostupné z: <http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d51041v62637-aktualni-vyvoj-danove-a-ucetni-legislativy/>

OPLETALOVÁ, A. *Základy účetnictví*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2006. ISBN 80-244-1296-9. Dostupné z: http://www.upol.cz/fileadmin/user_upload/knihovna/Skripta_FF/zaklady_u.pdf

PORTÁL POHODA. portal.pohoda.cz : *Zdaňování neziskových organizací v roce 2014* [online]. Portál pohoda [21. 7. 2014]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dan-z-prijmu/zdanovani-neziskovych-organizaci-v-roce-2014/>

PRÁVNÍ PROSTOR. pravniprosor.cz: *Povinnost založit účetní závěrku do sbírky listin po 1. 1. 2014* [online]. Právní prostor [17. 12. 2014]. Dostupné z: <http://www.pravniprosor.cz/clanky/obchodni-pravo/povinnost-zalozit-ucetni-zaverku-do-sbirky-listin-obchodniho-rejstriku-po-112014>

ŠTĚPÁNOVÁ Dagmar. *Základní pojmy účetnictví neziskových organizací (2014)*. Dostupné z: <http://www.annojmk.cz/knihovnicka-ucetni>

ÚČETNÍ KAVÁRNA. účetní kavárna: *Položka snižující základ daně u neziskových subjektů* [online]. Účetní kavárna [1. 8. 2006]. Dostupné z: [http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d8912v11728-polozka-snizujici-zaklad-dane-u-neziskovych-subjektu/?search_query=\\$issue=34117](http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d8912v11728-polozka-snizujici-zaklad-dane-u-neziskovych-subjektu/?search_query=$issue=34117)

Seznam zkratk

ČR	Česká republika
ČÚS	České účetní standardy
ČZS	Český zahrádkářský svaz
NOZ	Nový občanský zákoník
NSS ČSR	Nejvyšší správní soud Československé republiky
OPS	Obecně prospěšná společnost
O. S.	Občanské sdružení
RR	Republiková rada
ÚS	Územní sdružení
VZ	Výroční zpráva
VZZ	Výkaz zisku a ztráty
ZD	Základ daně
ZO	Základní organizace

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- беру на ве́домі, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 6.5.2016

jméno a příjmení studenta

Seznam příloh

Příloha č. 1	Srovnání právní úpravy neziskových organizací před a po 1. lednu 2014
Příloha č. 2	Komparace občanských sdružení a spolků
Příloha č. 3	Horizontální analýza výnosů Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná v letech 2012–2015
Příloha č. 4	Vertikální analýza výnosů Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná v letech 2012–2015
Příloha č. 5	Horizontální analýza nákladů Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná v letech 2012–2015
Příloha č. 6	Vertikální analýza nákladů Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná v letech 2012–2015
Příloha č. 7	Horizontální analýza rozvahy, aktiva
Příloha č. 8	Horizontální analýza rozvahy, pasiva
Příloha č. 9	Vertikální analýza rozvahy, aktiva
Příloha č. 10	Vertikální analýza rozvahy, pasiva